

FIKİR PEREST

Fikir, Sanat ve Edebiyat..

30 AĞUSTOS
ZAFER BAYRAMI

"Zafer benim diyebilenindir."

Ey Türk Gençliđi,

Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet, muhafaza ve müdafaa etmektir. Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin, en kıymetli hazinedir. İstikbalde dahi, seni, bu hazineden, mahrum etmek isteyecek, dahilî ve haricî, bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şerâitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerâit, çok nâmüsaid bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın, bütün kaleleri zaptedilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şerâitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dahilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler.

Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakru-zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerâit içinde dahi, vazifen; Türk İstiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır!

Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asîl kanda, mevcuttur!

H. Atatürk

FİKİRPEREST

13. sayı
Ağustos/2020

2017 senesinde başlattığımız "Geleceğimiz Kitapta" adlı köy okullarına kütüphane kurma projemizi 2 yıldır sürdürürken ülkemizdeki genç yazarların ülkesine seslenmesi için 2019 Ağustos ayı itibariyle Fikirperest Dergi olarak karşınızdayız. Amacımız gençlerin hislerini bu dergi vasıtasıyla yazıya dökmesidir. Keyifli okumalar dileriz.

Yazarlarımız

Beyda TOPAN
Cengiz YOZBATIRAN
Çilem KILIÇ
Deniz KUŞ
Dinçel LAÇİN
Ebrar GÜLTEKİN
Elif GÜZEL
Engin MUTLU
Hatice ÇEVİK ERDAL
İrem Doğa DEMİRLİ
İsmail İGDELİ
Mehmet Akif YARDIM
Melissa SİPOR
Nazım Can GÜLDAL
Osman UZUNMEHMETOĞLU
Özgür AKTAŞ
Perihan AKTAN
Selim TOSUN
Serkan DURU
Sevgi YÜKSEL
Zafer ERBAŞLAR
Zafer PARLAK

Editörlerimiz

Nazım Can GÜLDAL
Özgür AKTAŞ

Kapak İllustrasyon

Fatma KAŞIKCIOĞLU

Tasarım

Mehmet Akif YARDIM

SİZ DE YAZMAK İSTER MİSİNİZ?

2019 yılında ülkemizin gençlerinin isteklerini dile getirmek için oluşturulan Fikirperest Dergi' de siz de yazmak isterseniz bizimle mail yoluyla iletişime geçebilirsiniz.

fikirperestdergi.com

▶ Fikirperest Dergi

📷 @fikirperestdergi

fikirperestdergi@gmail.com

Geleceğimiz Kitapta

Kasım 2017' de üniversite öğrencileri tarafından köy okullarına kütüphane projesi bugün itibariyle ulaşmıştır. İncelemek için sosyal medya hesaplarını ziyaret edebilirsiniz.

▶ Geleceğimiz Kitapta

📷 @geleceğimizkitapta

MUZAFFER OLACAĞIZ

“Ben, Mustafa Kemal’i, bir defa daha ağlarken gördüm. Fakat gözyaşlarının manası çok başkaydı.

Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin 29 Temmuz 1922 tarihli oturumunda, Erzurum Milletvekili Salih Efendi’nin Kurban Bayramını tebrik etmek üzere Batı Cephesi’ne bir heyet gönderilmesine dair olan önergesi görüşülmüştü, benim başkanlığım altında Karesi Milletvekili Abdülgaffur Hoca, Burdur Milletvekili şair Mehmet Akif ve Kayseri Milletvekili Atıf Beylerden mürekkep bir heyet seçilmişti. Hakiki vatanperver ve dini bütün bir Müslüman olan Mehmet Akif, saydığım ve sevdiğim yakın bir arkadaşım-
dı.

Kurban Bayramı, ağustosun dördüncü gününe tesadüf ediyordu. 1 Ağustos sabahı otomobillerle, erkenden Batı Cephesi karargahına gitmek üzere Ankara’dan ayrıldık, ertesi günü karargaha vardık. Bayramın ilk günü tebrik merasimine Cephe Kumandanlığından başlayabilmek için, hareketimizi ona göre tanzim eyledik. Kumandanlık bir program hazırlamıştı. Bu programa göre, 1. Ve 2. Ordularla, kolordu ve tümen karargahlarına gidecektik. Durumları müsait olan tümenlerin tamamını, olmayanların da bazı kıtalarını merasim nizamında gö-

rerek, Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin tebriklerini ve başarı temennilerini ben, heyet başkanı sıfatıyla bizzat tebliğ edecektim. Sonra kıtalar bize bazı hareketler gösterecekler ve resmi geçit yapacaklardı. Bundan sonra karargahlara uğrayarak, onları Büyük Meclis adına kutlayacaktık. Benim, Gazi Paşa’dan aldığım özel bir görevim daha vardı. Ordularımızın maddi ve manevi savaş kudretinin derecesini anlamaya çalışacaktım.

Cephedeki görevimiz, dört beş gün içinde tamamlanmıştı. Kumandan, subay ve asker arkadaşlarımız arasında geçen bu kısa zamanın sürurunu asla unutmam. Kıtalarımızın hareketlerinde gördüğümüz manzara, canlılık ve savaş kabiliyeti, kahraman arkadaşlarımızın muhabbetli bakışları, bizlere zafer günlerinin pek uzak olmadığı hissini vermişti. Bu cephenin eski bir kumandanı sıfatıyla yaptığım teftiş ve temaslardan, subay ve askerlerimizin iyi talim ve terbiye edildiklerini, zalim ve müstevli bir düşmandan intikam almak gününü sabırsızlıkla beklediklerini görmüştüm.

-Yarabbi, bize zafer günlerini müyesser eyle!

Diye dualar etmiştim. Ordularımızın maneviyatı çok yüksekti.

Hatırladıkça hala heyecanla titrerim. Merasim nizamında dizilmiş bir tümenin kıtalarını teftiş ediyorduk. Hepsi aslanlar gibi idi. Mehmet Akif, kendinden geçmişti. Dudaklarından kendi yazdığı İstiklal Marşı'nın mısraları dökülüyordu:

**“Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım,
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış şaşarım,
Kükremiş sel gibiyim bendimi çiğner aşarım,
Yırtarım dağları, enginlere sığmam taşarım.”**

Beni solumdan takip eden Akif'e döndüm. Gözlerinde yaşlar tanelenmişti. Bu mehabetli manzara karşısında kendini tutamıyordu.

-Akif Bey, siz ağlıyorsunuz, dedim.

-Ne yapayım, heyecanımı zapt edemiyorum.

Cevabını verdi ve sonra ilave etti:

-Fakat sizin de gözleriniz yaşlı, paşam.

Arkadaşım doğru söylüyordu. Ben de çok heyecanlı idim. Gözlerimde tanelenenler sevinç gözyaşları idi. Ben zaten hep böyleyimdir. Bu yaşta bile önümden bir alay sancağı geçse heyecandan tıkanacak gibi olurum. Asker ocağı benim her şeyimdir. Bütün gençliğim orada geçti.

Ankara'ya döndükten sonra Batı Cephesi'ndeki intibalarımızı anlatırken, bu olaydan da bahsettim.

Gazi'nin, dinlerken o ışık saçan mavi gözlerinde tanelenen yaşlar birden yüzüne döküldü, ağlıyordu. Fakat bu yaşların manası çok daha başka ve çok daha ulvi idi.

-Fuat Paşa, muzaffer olacağız.
Dedi.”

Ali Fuat Cebesoy'un kaleme aldığı Sınıf Arkadaşım Atatürk kitabından bir kesit.

Bir millet yıkıntılar içinden tekrardan doğmaya çalışan, son 12 yılı savaşlarla geçmiş kendi Milli Mücadelesi'ni 1919'da başlatmış ve üzerinden 3 yıl geçmiş olan bir millet; ama asla yenilgiyi düşünmeyen bir millet, birbirine sınıksız bağlı olan omuz omuza mücadele eden bir millet, komutanından askerin, annesinden kızına kadar birbiri ve vatan toprağı için gözyaşı döken bir millet. En önemlisi de her ne olursa olsun herkesin yüreğinde ve gözünde aynı inanç “Muzaffer Olacağız.” Biz de bu ecdadın torunları olarak o ruhu hep yaşatarak, büyük bir inançla, omuz omuza vererek her an Muzaffer Olacağımızı düşünerek hareket etmeliyiz. 30 Ağustos Zafer Bayramımız sorumluluklarımızın ne kadar büyük olduğunu hissederek hepimiz için kutlu olsun...

ÇEMBER KAPANDI

29 Ağustos 1922 Salı gece yarısı...

26 Ağustos'ta başlayan genel taarruzun üçüncü günü son bulmaktadır.

Kimsenin inanmadığı, ihtimal bile vermediği, düşmanın 'gösteri taarruzu', Ankara'da mecliste tam bağımsızlığa inanmayanların 'göz boyama taarruzu' dediği genel taarruzun raporları beklenmektedir. Türk Taarruzunun başladığı sırada Yunan Başkomutanı Hacıanesti, İzmir'deki karargâhında kurmaylarıyla durum değerlendirmesi yapmaktadır. Taarruzun tam olarak nereye yapıldığını anlamaya çalışmaktadırlar. Taarruzun başlamasından 32 saat sonra Türk taarruzunun Afyon'un güneyine olduğu anlaşılır.

Yunan Başkomutanı 'Aptal bu düşman, en güçlü olduğumuz yere saldırıyor.' diyerek Türk komuta heyetinin planını ve taarruzunu hafife almaktadır. Yaşananlar, Türk komuta heyetinin 'Kurt kapanı' ismini verdiği planın nasıl da başarıyla işlediğini gözler önüne sermektedir. Afyon'dan çekilmekte olan Yunanlılar, komutanları Trikupis idaresinde Dumlupınar'a doğru hızla çekilmeye başlamıştır. Afyon işgalden kurtulmuştur.

Böyle bir ortamda Afyon'da karargâhta Mustafa Kemal Paşa, Fevzi Paşa ve İsmet Paşa durum değerlendirmesi yapmaktadır. 29 Ağustos raporları gece yarısı karargâha ulaşır. Raporlardaki bilgiler durum haritasına işlenince, İsmet Paşa 'Çember kapandı' der. Türk komuta heyetinin 'Kurt Kapanı' planı

başarıyla işlemektedir.

Mustafa Kemal Paşa, hızı ve kararlılığı sağlamak için 1. Ordu karargâhına gitmeye karar verir. Fevzi Paşa'ya da Süvari Kolordusuna ve 2. Ordu'ya gitmesini, gerekli emirleri vermesini rica eder.

30 Ağustos 1922 günü, Mustafa Kemal Paşa bizzat ordusunun başında Başkomutan olarak taarruzu takip etmektedir. Mustafa Kemal Paşa'nın bizzat savaş meydanında olduğunu gören subaylar ve askerler daha bir şevkle taarruzu gerçekleştirmektedir. Mustafa Kemal Paşa, 11. Tümen Komutanı Yarbay Derviş Bey'den taarruzu şiddetlendirmesini, topçuların açığa çıkarak ateş etmelerini ister. Sıkıştırma-ya başlayın diye emirlerini verir.

Dumlupınar'da bir ölüm kalım savaşı başlamaktadır. Yunan askerleri buraya daha sonra 'ölüm çukuru' adını verecektir. Ve o gecenin şafağında Yunan Başkomutanlığına atandığını Mustafa Kemal Paşa'dan öğrenen Trikupis ve çok sayıda subay ve asker esir alınır.

Ne kolay değil mi burada birkaç satırda yazmak, size anlatmak. Dumlupınar'a giderseniz Zafertepe'ye o anları tekrar yaşarsanız. Öyle kolay olmuyor. Her bir dedemiz bizler burada rahat rahat oturalım, siz bu yazıyı rahat şekilde okuyun diye en kutsallarını, canlarını verdiler.

Hepsinin ruhu şâd olsun.

Ruhlarına bir dua da okursanız ne mutlu bize.

HAYAL

Bir kez daha yazmak için kalem elime alıyorum ama yazamıyorum.
Yaşadıklarımı,
Hissettiklerimi
Anlatacak kelimeleri bulamıyorum.
Belki de bulmak istemiyorum.
Ne hissettiğimi bilerseniz eğer, beni anlarsınız.
İstiyorum ki ben anlatmadan beni anlayın.
Dışarıdan bakınca evet bu özlemiş, evet bu sevmiş,
Ve evet bu âşık deyin.
Ama ben anlatmayayım bütün bunları, siz hissedin.
Sonra dünya bizim için güzelleşsin.
Bir adam,
Bir kadın,
İki de kadeh...
Oturup sohbet etsek, güzel günlerden değil
Çünkü gerçekçi olmak gerekiyor güzel günler diye bir şey yoktur.
Kitaplardan konuşsak, filmlerden konuşsak
Sonra, beraber şarkılar söylesek.
Hiç uyumasak.
Uyursak eğer uyanırız.
Biz sabahı olmayan gecelerde cümlelerimizle birbirimizi sevsek, ke-
limelerle bakışsak... Diye düşünürken birden, kafam otobüsün tozlu
camlarına çarpıyor.
İşte o an hayal dünyasından çıkıp gerçeğe dönüyorum.
İçimde tarif edemeyeceğim bir eksiklik hissi... Sonrası bedbaht...

ZAMANDA YOLCULUK

Kürsü üzerinde bir bardak su, metalik renkli bir mikrofon, salonda heyecanla konuşmamı bekleyen yaklaşık bin kişi, eminim ekranlarda bunun binlerce katı seyirci ve ben konuşmaya başlamadan önce alnımdaki teri siliyorum son kez.

“Bu icadın çağımız için ne kadar inanılmaz olduğunun farkındayız. Bugün resmen yeni bir devir başlatıyoruz. Yıllardır kurgulanan, filmlere, romanlara konu olan, ‘acaba mümkün olur mu?’ denilen, zamanda yolculuğun gerçekten mümkün olduğunu bugün görme şansına sahip olacaksınız. Artık bizim için yalnızca bilim kurgu filmlerinden çıkıp gelen bir mucize değil, bilim ve akılla gerçekleştirdiğimiz ve zamana hükmedebildiğimizi ispatlayan bir icat olacak. Ben ve ekibim yaklaşık beş yıldır yalnızca bunun üzerinde çalıştık. Gecemiz gündüzümüz, geçmiş ve gelecekteki gece ve gündüzleri tadabilmek umuduyla harcadı. Zor oldu, hem de tahmin edebileceğinizden de fazla ama umuyoruz sonucu çok güzel olacak”. Alkışların bitmesini beklerken heyecanım biraz olsun azalmıştı. Bardaktan

bir yudum su içtim ve devam ettim: “Şimdi, sizi daha fazla bekletmeden bakalım bizim emektarla neler yapabileceğimiz bir görelim”. Salonda yeniden alkışlar ve gülüşmeler birbirine karışmıştı. Bense yeniden mendilimle terimi silmişim, ellerimin titremesine engel olamayarak. Kim giydirmişti bana bu ceketi?

Araca ben ve iki arkadaşım, çok önceden planlanmış şekilde bindik. Korunmalı ve aynı zamanda gideceğimiz zamana uygun giysilerimiz, bizi zamanın hızından koruyabilecek miydi bilmiyoruz. Ama sonuç ne olursa olsun, bilim sayesinde ve bilim için yapılmış olacaktı.

Gazetecilerin flaşlarının ışığında şimdi gideceğimiz tarihi ve koordinatı tuşlama zamanı gelmişti aracımızın beynine.

29 Ağustos 1922. Türkiye Afyon

Yazıyı aracın ekranına yazarken dev ekranlardan da salona yansıtıştık. Ve insanların gözbebeklerindeki şaşkınlık ve gururu hissedebiliyordum. En çok şahit olmak istediğim tarihlerden

biriydi ve bakalım biz de bilimin önümüze serdiği zaferi bu büyük ulusla birlikte kazanabilecek miydik?

Son hazırlıklar yapıldıktan sonra sıra gelmişti emektarı çalıştırmaya. Emektar diyordum ama daha insanla deneme sürüşü bile yapılmamıştı. Umarım bizi utandırmayacaktı bu fizik harikası. Çalıştırma tuşuna yine titreyerek bastım, ekranda ışıklar yanıp sönmeye başlamış, bu bize en azından aracın çalıştığını göstermişti. Saniyeler sonra araç hareketlenmiş ve yine saniyeler sonra yüzlerce millik bir hıza ulaşmıştı. Türklerin şanlı zaferini yeniden görebilecek olmak biz Batılıları daha çok heyecanlandırmıştı.

Aracımız hızla hareket edip bizi kelimenin tam anlamıyla elektronlarımıza ayırıp birleştirerek istediğimiz yere getirmişti işte. Olmuştu, mucize sandığımız olay gerçekleşmişti. Bu kadar kolay gibi görünse de biz bu sonucu, gözlerimizi kör edecek kadar çok çalışmalarla başarmıştık. Araçtan çıkarken ilk yapacağımız şeyin, geldiğimiz zaman

ve mekânın doğruluğunu teyit etmek olacağını düşünürken, bedenimize dokunmaya başlamıştık tek parça mıyız diye. Sonra da birbirimize sarılmıştık. Şimdi bugüne şahit olabilmek için, önce aracımızı görünmeyecek ama kolay bulabileceğimiz bir köşeye bırakıp korku ve heyecanla çıkmıştık dışarı. Manzara korkunçtu. Herhalde kimsenin zaman makinesiyle görmek isteyeceği bir durum değildi Afyon'daki. Ortalık resmen mahşer yeriydi. Etrafı saran renk ateşin gri ve kızılıydı. Ateşe silahların, topların ucundan çıkıyordu. Aracımıza saati girmediğimiz için bizi 28 Ağustos'u 29 Ağustos'a bağlayan sabaha getirmişti. Kimse bizi fark etmiyordu neyse ki. Hem üzerimizdeki, şartların asker ve köylü kıyafetlerinden hem de savaşın hararetinden. İngiliz çadırı olduğunu fark ettiğimiz bir çadırdan geçerken, yüksek rütbeli olduğunu düşündüğümüz askerler Dumlupınar'dan çekilmeleri gerektiğini konuşuyorlardı. Epler ise aklıktan ve yorgunluktan yakınıyordu. Ama hiçbiri o an neden orda olduklarını sorgulamıyordu bile. Bir İngiliz

askerinin konuşmasından, başkonsolos olduğunu öğrendiğimiz biri askere telgraf yazdırıyordu: “26 Ağustos günü Türkler Uşak doğusunda demiryolunu kesmiş ve Afyon Türkler tarafından ele geçirilmiştir”. Adeta kanım donmuştu. Türkler kendi şehirlerini almak, ele geçirmek zorunda bırakılmışlardı.

Çok vakit kaybetmeden Türk askerlerinin olduğu tarafa geçmiştik. Bu büyük çaba, azim, umut ve zafer nasıl ellerindeydi hala, görmek istiyordum. Askerler içinde yaşlı bir kadın gözümüze çarptı. Askerlere börek, pestil gibi doyurucu besleyici şeyler yediyordu. Bir yandan da komutana yakınıyordu: “Valla çok bekledim komutan, ben ay yıldızın ardından gitmeye de ölmeye de yeminliyim, bana sancak yüzü göstermediniz. Bırakmam sizi”. Kadının taleplerinin ne olduğunu tam kavrayamamıştık. O sırada komutan sancaktara bir şeyler söyledi ve sancağı getirdiler, sancaktar sancağı açtı, kadının yüzünde dalgalanan sancak kadının yüzünü dünyanın en büyük mucizesi gibi güldürmüştü. Cepheye gitmesi gereken askerler artık köylü kadın tarafından izinliydi. “Bu sancak yine bu şekilde dalgalanacak anam, merak etme” dedi komutan, askerleriyle yola koyulurken. Bağımsızlık, özgürlük bu insanlar için ne kadar da önemliydi, o an anlamıştık.

Biraz ilerlediğimizde Dumlupınar yolunda Yunan askerlerini gördük. Türk halkının karşısında bir düşman müttefiki daha. Belli ki onların da ya eskiye dayalı kinleri ya da bazı çıkarları vardı bu topraklar üzerinde. Ama bizim dikkatimizi çeken bu olası çıkarlar değildi, Yunan askerlerinin ormanları yaka yaka ilerlemesiydi. Evet, bu işi Türk ordusunu geri püskürtmek için yapıyorlardı belli ki ama ülkenin güzelim doğası da katloluyordu evlatları gibi. Yani savaş kazanılsa da geriye kalan çirkin

görüntü acı vermeye yeterdi burada yaşayan halk için. O sırada bir kargaşa yaşandı. Gördük ki yirmi otuz kişilik bir grup Yunan askerleriyle mücadeleye girişti. Üstelik Yunan askerlerinin sayısı yaklaşık üç yüz kişiydi. Buna rağmen Yunan tarafından teslim olanlara şahit olduk ama o kadar az sayıda hem de belki de asıl işi askerlik bile olmayan köylüler, nasıl alt edebilirdi bu kadar adamı? En acı olansa üç yüz kişinin arasında o bir avuç insanın eriyip yok olmasını seyretmek oldu. Görüntüye dayanamayıp uzaklaştık. Biraz ilerde başka bir işgalci ülkenin askerleri vardı. Ve o kadar yüksek sesle tartışıyorlar, dertlerini dile getiriyorlardı ki kulak kesilmemek imkânsızdı.

- Düşman yaklaştı
- Günlerdir açız komutanım.
- Cephanemiz bitmek üzere. Yardım nerde?
- Kızımı özledim.
- Teslim olalım!

Ve bunun gibi nice isyan cümleleriyle uzayıp gidiyordu liste. Belli ki daha kendi içinde kayınıyordu huzursuzluk kazanı. Afyon’da bulunan bu huzursuz birlikler şehri boşaltmaları gerektiğini anlıyordu.

Ve işte onu görmüştük. Yazılarda, şiirlerde anlatıldığı gibiydi. Sarışın bir kurda benziyordu ve mavi gözleri çakmak çakmaktı. Bıraksalar ince uzun bacakları üzerinde yaylanarak ve karanlıkta akan bir yıldız gibi kayarak Kocatepe’den Afyon Ovası’na atlayacaktı. Belki onu anlatan yüzlerce dize vardı ama o sıradaki halini bu kadar güzel tasvir eden başka cümleler olamazdı. Öyle bir edası vardı ki, belli ki o iyi bir asker ve komutandı ki ona şartsız koşulsuz itaat etmemek mümkün değildi sanki. Paşalarla konuşuyordu. Kendisi 1. Orduya gidecekti. Yol arkadaşı İsmet Paşa Afyon’da kalacaktı. Fevzi Paşa da 2. Orduya yollanacaktı. Şimdi Fevzi Paşa’nın 2.ordusu yakınlarındaydık. Başka bir

paşayla kucaklaştığına şahit olduk. Sonra askerlerin tüfek kaldırmalarına bakılırsa onların pence-resinden işler iyi gidiyordu. Ama o anda bir kıpırdanma başladı. Belli ki Yunan müdahalesi vardı. Askerler ayaklandı. Her iki taraf da çok kalabalıktı. Çatışma, yaralanmalar, ölümler... Anladık ki burası daha sonra 'ölüm çukuru' olarak anlatılacak olan mevkiydi. Gözümüzün önünde binlerce insanın kanı dökülmüştü. O sırada Yunan komutanı donuk bir şekilde kanlı savaşı izlemekteydi. Yenilgi gitgide yaklaşıyordu. O sırada koşarak bir er yaklaştı Yunan komutanına, anladığımız kadarıyla Türklerin yaklaştığını haber verecekti. Ama bir kurşunla komutanın ayaklarına kapanıverdi. Yani olan yine hangi ülkeden olursa olsun evlatlara olmuştu. Adeta yakılan fidanların yerine evlatlar düşüyordu toprağa. Ve toprağa düşen fidanları tutmak için yağmur adeta can suyu gibi yağmaya başlamıştı üstlerine. Şartlar daha da zorlaşmış ve her iki tarafın orduları büyük bir yorgunluk haline girmişti.

Saat akşamı göstermek üzereydi. Yunan komutanlarına biraz daha yakındık. Yağmur sesinin izin verdiği kadar seslerini duymaya çalışıyorduk. Birbirleriyle ufak bir inatlaşma içindeydiler. Birisi kalıp sonuna kadar direnmeyi seçerken, diğeri gitmek için tüm müttefiklerini ikna yoluna gitmeye çalışıyordu. Bir vuruşta koca orduyu üçe ayırdıklarını söylüyordu Türklerin. 'Artık tutunamayız, ordudan izin isteyerek birliklerimizi çekelim' diyordu. Ve daha sessiz bir kabullenişle 'Galiba' dedi, 'Anadolu maceramız sona eriyor'. Direnmeyi seçen komutanın ağzından da, daha beter bir kabul cümlesi dökülürmüştü: 'Bence sona erdi bile'.

İşte Ağustos'un 29'unu 30'una bağlayan gecenin sonunda bu karar alınmıştı işgal devletleri tarafından. Ve bu karar Türklerin en azından savaşmak yüzünden gelen yorgunluklarının sonu olmuştu.

Zafer gelmişti. Herkese kutlu olsun.

Zaferde her kesimden halkın desteği ve emeği büyüktü tabii ki. Büyük bir cihan harbinden çıkmış, yıkılmış yakılmış ne parası ne cephanesi ne de savaşma isteği kalmış bir halk canla başla mücadele etmişti. Ama bu zaferin mimarı belli ki o mavi gözlü dev adamdı. Sonradan bütün dünyanın önünde eğildiği, saydığı ve gıpta ettiği, onlarca yeniliğe, inkılabı, muasırılığa, bilime, sanata, eğitime adım attırarak Türkleri hasta adam konumundan güçlü devlet mertebesine yükselten, gecelerini, gündüzlerini, uykularını ve de ömrünü onların bir yudum mutluluğu için adanmış o adamdı, Mustafa Kemal'di.

Zafer kazanılmıştı kazanılmasına ama mücadele daha İzmir'e kadar ve Eylül ortalarına değin devam edecekti. Sonra bağımsızlık tam olarak kazanıldığında ve o gün Zafer Bayramı olarak kutlanmaya başlandığında halkına uzun uzun aldıkları kararları, verdikleri mücadeleyi ve nasıl zor şartları olduğunu ve buna rağmen ne büyük bir mucize yarattıklarını engin tecrübeleri, asker dehası ve tüm duygusallığıyla anlatacaktı.

Ve biz, bu kutlu günün nasıl kazanıldığını ancak birkaç saatine şahit olarak öğrenmiştik. Gör-düklerimiz, aldığımız kayıtlar ve görüntüler, dünün gündüz ve geceleri hakkında bilgi vermişti bize. Ayrıca onu görmek ve varlığından bir kez daha emin olarak aracımıza binip yaşadığımız yıla tek parça geri dönebilmek hiçbir bilimin, icadın mutlu edemeyeceği kadar huzurla kaplamıştı benliğimizi. Seni görmek demek, mutlaka yüzünü görmek değil. Senin fikirlerini senin duygularını anlıyor ve hissediyoruz pašam!

*Turgut Özakman- Şu Çılgın Türkler romanından yararlanılmıştır.

HER SEFER BİR BAYRAM OLSUN

Hürriyet, bu milletin vazgeçilmezi.

Kurtuluş Savaşı'nı taçlandıran bir zaferin yazıldığı yer. Dumlupınar dediniz mi, 98 yıl geçmiş üstünden, hâlâ yüreği kabırır herkesin. Verilen çetin mücadelenin sonunda gelen taçlı bir kral gibidir 30 Ağustos.

Böyle bir millete mensup olmaktan, bu topraklarda doğup büyümüş olmaktan hep mutlu olmuşumdur. Sabah uyanınca gökyüzüne bakıp güzel ülkeye 'Günaydın' demenin tadı, sokakta cıvıldaşan çocukların başını okşadığımda gözlerinde beliren ışıltı, bir yıl içinde dönüp duran dört mevsimin kendine özgü incelikleri, bir İstanbul beyefendisi ile Anadolu ağasının konuşmalarındaki farklılıkta yakaladığım benzerlik, İstanbul'da selamlaştığım

martının Samsun semalarından bana göz kırpsı ve daha niceleri. Öyle topraklar ki, 'bu bereketi nereden geliyor' demeden edemiyor insan. Vurulup tertemiz alnından uzanmış yatanların verdiği temiz ve saf mücadeleden geliyor bu bereket. Sen sensin, ben benim; lâkin söz konusu vatansa hepimiz biziz, düsturuyla nice zaferlere imza atmış ecdadın koca yürekliliğinden, Dumlupınar'ın toprağına yüz sürmeye gelen neferlerin cesaretinden, onları süsleyip cepheye gönderen anaların, bacıların, hanımların gönül zenginliğinden, geride kalan yavru kuşların tahta kılıçlarla vatan müdafaasına hazırlanmasından... Dile söylemesi kolay olan Zafer Bayramı ifadesinin içini dolduran fedakârlıkları her okuduğumda, dinlediğimde bir başka zamana yolculuk ederim. 'O zaman yaşasaydım ne yapabilirdim?' diye sorar, kendimi cephede su dağıtırken

bulurum. Ağustos sıcaklığında kavru lan Mehmetlerin içini serinletmek iyi gelir bana. Sonra bir sıhhiye çadırında olurum, gelenlerin yaralarını sarıp onlara 'Her şey çok, çok güzel olacak, biz görmesek de evlatlarımız için güzel olacak.' derken yaralarının acısını hissederim. Bazen yol gözleyen bir askerin yâri olarak kulağım gelecek habercide olur. Gözüm den akan iki damla yaşa 'Vatan sağ olsun!' cümlesi yoldaşlık eder de birlikte düşerler toprağa. Toprak deyip geçmeyin, vatandır o. En çok siperde görürüm kendimi. Tüfeğimi temizleyip doldurmuşum, yedek mermilerimi kontrol etmişim. Süngüm ışı l ışı l, en az benim kadar heyecanlı. 'Savaşın sonu ne olacak?' diye düşünmeden sadece emanete sahip çıkma şuuru ile sabırsız bekleyişim. Gelen ilk emir ile siperden atlayışım... Çocukluğumdan beri hep askerlik yapmak istemişim, vatani müdafaa etme-

nin tek yolu buymuş gibi gelirdi. Büyüdüm, zamanla vatan savunmasının işimi iyi yapmak, ülkemi pek çok alanda ileriye taşımak, yaptığım her işle ülkeme katkı sağlamak olduğunu anladım. Askerlik hâlâ çok özel bir yerde ve çok kutsal. Bunun yanında, alanımda iyi olmak için çok emek veriyorum. Yetiştirdiğim insanların hem gönlüne hem aklına hem de ruhuna dokunuyorum. 30 Ağustos 1922' de bu dünyada değildim, Büyük Taarruzda fiilen bulunmadım. 30 Ağustos 2020'de buradayım ve ülkem in daha iyi bir ülke olması için tüm varlığımla mücadele ediyorum. Her yıl verdiğim mücadeleye bakıp bir bayramı daha kutlamayı hak etmek için yeni seferlere çıkıyorum. Her seferin sonu zafer olur mu bilemem ama sefere çıkmış olmayı bayram sayıyorum. Bayramımız kutlu olsun.

YAŞADIK, YAŞIYORUZ VE YAŞAYACAĞIZ

“Geçip gitmiş günler gelin diyor.” Nazım ama gelmiyor hiçbir şekilde o günler. Dün, bugün ve yarın. Zaman algısının en basite indirgenmiş hali. İnsan, hayatı boyunca huzur ve mutluluk gibi manevi kavramlara ulaşmaya çalışmıştır. Dünde bugünde ve yarınında. Bunları hep beraber tek tek düşünelim ve inceleyelim.

Dün, insanın yaşamış olduğu ve bitmiş şeyleri ifade eder. İnsanların çoğunun huzursuz ve mutsuz hissetmelerinin başlıca nedenlerinden biri dün yaşamalarıdır. Dünde yapması gereken hesaplaşmalardan kaçmasıdır oysa ki bu hesaplaşmalardan kaçınmasa ve iyisiyle kötüsüyle yapmış olduklarını, kendine yapılanları kabullense kendi adına çok büyük bir adım atmış olacak. Önüne yani bugüne

odaklanma durumunda daha net olacaktır.

Bugün, insanın yaşamakta olduğu içinde bulunduğu anı ifade eder. Şuan da bu dergi yayınlandı ve bu yazıyı okuyorsun. Bunu beraber yaşıyoruz. Dün yaptıkların ve yaşadıkların seni bugüne taşıdı. Bugün ise yarının dünü olacak. Dur dur, çok fazla kafa karıştırmayalım. Kısacası bence bugün zincirin en önemli halkası çünkü tam ortasında. Zamanın üç ayağında bugünü iyi değerlendirirsek ileride yapacağımız dönüp bakmalar ve hesaplaşmalar olumlu olacaktır.

Yarın... Bir yerde okumuştum. İnsanı ayakta tutan veya yaşamasına devam etmesini sağlayan yarının merakıdır diye. Doğruluk payı yüksek. İnsan, dünyanın gelecekte nasıl bir halde olacağını ve kendisinin

gelecek merakı ile yaşamakta.Yarınla ilgili bir sürü planlar yaparız.Hatta bazılarını gerçekleştirme ihtimalinin imkansız olmasına rağmen kurarız.Bunun adına hayal deniliyor.Evet bence de insanı ayakta tutan hayal kurması ve bu hayalini gerçekleştirme arzusu. Bunu başarabildiği zaman mutluluk ve huzur gibi şeyler doğru orantılı şekilde peşinden geliyor.Ama ya gerçekleştiremediyse ve onu çok fazla istediyse...

Sonuçta dün yaşandı ve bitti çok fazla takılmayın.Ders çıkarmaya çalışın.Bugününüzü yaşarken öncelikle keyif almaya bakın ve size bir şeyler katan işlerle ilgilenin.Yarınınızı size en güzel gelecek şekilde dizayn edin.Hayal kurun.Hayal kurmaktan kaçınmayın ve kurduğunuz hayallerin peşinden gidin ama hayallerinizi olmazsa olmazınız şeklinde görmeyin

çünkü gerçekleşmediği takdirde düşüşü sert olur. Gelecekte dönüp baktığınızda yaşamaya değer bir hayat yaşamış olun.

Son olarak derginin birinci yıl dönümüne bir paragraf ayırmak isterim.Geçen sene bugün ilk sayımızla beraber çıktık bu yola.Her ay üstüne koya koya devam ettik.Dünümüze baktığımızda çok güzel sayılar ve yazılar bıraktık.Bugün yazmaya ve dergimizi yaşatmaya devam ediyoruz.Yarın da aynı şekilde emin adımlarla yürümeye devam edeceğiz. En başından beri bizimle beraber olan sonrasında aramıza katılan herkese çok teşekkürler.Nice sayılarımızda görüşmek dileğiyle esen kalın.

BİR HAYALİN SONU MU?

Sadece biz Türkler değil tüm milletler karşılaştıkları güçlükler karşısında elde ettikleri kazanımları 'zafer' olarak ifade etmektedirler. Bireysel ve toplumsal farklılıklardan dolayı bu kavramın algılanması çeşitlilik gösterse de sözlüklerde "savaşta veya bir yarışma ve uğraşıda çaba harcayarak elde edilen başarı" tanımlaması yapılmaktadır. Başkaları ne düşünür bilmem ama 'Zafer' dendiğinde benim ilk aklıma gelen can dostum Zafer olur her zaman. Hemen arkasından da 30 Ağustos Zafer Bayramımız. Zaten ona da adı bu bayramda doğmuş olduğundan dolayı konulmuş. Bu aynı zamanda milletimizin bu kavrama verdiği önemin bir göstergesidir. Yok olmakta olan bir milletin varını yoğunu ortaya koyarak yedi düvele karşı elde ettiği bağımsızlığını zafer olarak ifade edilmesi çok doğaldır.

Bu yazıda insanlığa değer katan ve özgürce yaşamasını sağlayan bir zafere; köleliğin ve ayrımcılığın yeryüzünden silinmesi için yapılan mücadeleye değinmek istiyorum. Sayın Aylin Akbay, Fikirperest'in 11. sayısı için yazmış olduğu 'Mücadele Ruhu Hiç Bitmesin' başlıklı Amerika'daki siyahi insanların yaşadıklarını anlattığı bilgilendirici yazısında, Martin Luther King'in 1963'te 250.000 kişiye yaptığı 'Bir Hayalim Var' konuşmasını herkesin araştırmasını istihram etmişti. Ben hem arkadaşımızın isteğini yerine getirmek hem de bunca senedir birçok kez

duyduğum ancak içeriğini sadece ana hatlarıyla bildiğim dünya edebiyatının en etkili hitabet örneklerinden biri olarak kabul edilen bu konuşmayı- her ne kadar internet ortamında bazı tercümeleri olsa da- çevirip sizinle de paylaşmak istedim.

İnsanoğlunun kutsal kitaplarda anlatıldığı gibi cennetten kovulup dünyaya sürgün edilmesiyle başlayan ve bir sömürü düzeni olarak karşımıza çıkan köleliğin tarihi oldukça eskidir. İnsanların üretimde kullandıkları araçlar geliştikçe tüketebileceklerinden daha fazlasını üretmeye başlaması ve ellerindeki fazlalıkları satmak için yeni alıcılar bulmak amacıyla zapt ettikleri ülkelerdeki ve karşılaştıkları kendilerinden güçsüz düşmanları öldürmek yerine kendileri için çalıştırmaya başlamasıyla kölelik kurumu ortaya çıkmıştı. Küresel bir olgu olarak kölelik farklılıklar gösterse de hemen her dönemde güçlülerin güçsüzleri tahakkümü altına alması olarak tanımlanmaktadır. Hemen hemen tüm uygarlıklar kölelik düzenini bir şekilde devam ettirmişlerdir. Sümer, Yunan ve Roma'da toplumun temel sınıflarından olmasına ve ekonomilerinin köle emeğine dayanmasına rağmen kölelerin hiçbir hakkı yoktu. M.Ö. 500'lü yıllarda Büyük Pers İmparatoru Kiros'a adanan ve adına Kiros Silindiri denilen ve Birleşmiş Milletler genel merkezinde sergilenen bir buluntu vardır. Kiros'un herkesin din özgürlüğünü ve mülki-

yet haklarını tanıdığı ve kölelik düzenine son verdiği yazılı olan bu eser dünya üzerinde bulunan ilk yazılı sivil haklar belgesi olarak kabul edilmektedir. Bu dönemden sonra da birçok köle ayaklanmasına rastlanır. Bunların en meşhuru M.Ö. 73'te İtalya'da bazı kölelerle kaçarak yüz bin kişilik bir ordu kuran Spartaküs'tür. Spartaküs'ün öldürülmesiyle sonuçlanan bu başkaldırı da o zamanda kölelik düzeninin sonlanmasını sağlayamamıştı.

Bu yazının asıl konusunu ise Atlantik köle ticareti olarak da adlandırılan Afrika yerlilerinin Amerika'ya götürülerek büyük çiftliklerde kendilerini satın alan 'sahip'leri tarafından çok zor işlerde sadece karın tokluğuna çalıştırılmasına karşı çıkarak diğer Amerikalılar gibi sivil haklara kavuşmak için verilen onurlu mücadele sonunda elde edilen zafer oluşturmaktadır. Bu süreç, anayasalarında yazılı olan ve tüm dünyaya karşı savunuculuğunu üstlendiklerini iddia ettikleri özgürlük, eşitlik ve adalet gibi evrensel ilkelere rağmen, birçok Amerikalıyı kendi vatandaşlarının yaşadığı eşitsizlik, adaletsizlik ve zulümle yüzleşmek zorunda bırakarak kazanılan bir zaferin hikayesidir. Köle ticaretinin başladığı 15. yüzyılın sonundan 19. yüzyıla kadar devam eden sürede sadece siyahlar değil melezler ve kızıl derililer de hukuk karşısında mal statüsündeydiler. 'Sahip'ine direnen kölenin öldürülmesi ceza gerektirmeyen bir eylem olarak

değerlendiriliyordu. Bu ticaret ve kölelik ilk olarak 18. yüzyılın sonlarında Danimarka'da sonra da İngiltere ve en son da Amerika'da yasal olarak yasaklanmasına karşın özellikle ABD'de siyahi vatandaşların ezilme süreci devam etmiştir. Bu süreçte devam eden özgürlük ve eşitlik için verilen mücadele, Rosa Parks'ın beyazlar için ayrılan otobüsün ön koltuğuna oturmaya devam etmesi yüzünden tutuklanmasıyla başlatılan Afro-Amerikalıların otobüslere binmeme boykotundan ve Martin Luther King'in meşhur hayali ile Amerikalılara ilham kaynağı olmasından yüz yıl kadar önce atılmıştı.

George Floyd'un Amerikan polisi tarafından vahşice öldürülmesi ve bu olayı protesto etmek üzere sadece ABD'de değil tüm dünya çapında düzenlenen 'Siyahi Hayatlar Önemlidir' (Black Lives Matter) gösterileri, 1800'lerde çıkarılan kölelik kurumunun kaldırılması ve 1960'larda kabul edilen Sivil Haklar yasalarıyla elde edilen kazanımların mutlak anlamda bir zafer olmadığını ve ayrımcılık yanlısı bazı kişilerin zihinlerinden silinemediğini de göstermiştir. Floyd cinayetinden bir süre sonra da kendilerini Afro-Amerikalı olarak tanımlayan siyahi Amerikan vatandaşlarının haklarını savunmak üzere 1965 yılında yapılan ve ABD tarihinde 'Kanlı Pazar' olarak adlandırılan Selma ve Montgomery kentleri arasındaki 80 kilometrelik ünlü yürüyüşün düzenleyicilerinden

olan ABD Temsilciler Meclisi üyesi ve insan hakları savunucusu John Lewis'in Temmuz ayında ölümü üzerine Trt2'de Selma adlı film gösterilmişti. Filmde o zamana kadar seçmen olmaları engellenen siyahların kendilerine verilmeyen sosyal, siyasal, hukuki ve insani haklarını elde edebilmek için başlattıkları yürüyüş süreçleri anlatılıyordu. Ölümünden önce yakalandığı hastalığı süresinde bile davasından vazgeçmeyen ve "daha geçilecek çok köprüler var," diyen John Lewis, henüz 23 yaşındayken düzenlenmesinde büyük rol oynadığı bu yürüyüşte ölümü ensesinde hissettiğini söylemekteydi. İlk iki yürüyüş denemesi ayrımcılık yanlısı beyaz yöneticilerce engellendikten sonra üçüncü yürüyüş zaferle sonuçlanmış ve büyük ses getirmişti. Martin Luther King, 25.000 üzerinde yürüyüşçüyle gerçekleştirdiği ve dört gün süren bu yürüyüş sonunda zaferin çok uzun sürmeyeceğini çünkü hiçbir yalanın sonsuza dek yaşayamayacağını; ne ekilirse onun biçileceğini haykırıyordu kendilerini ayrımcılığa zorlayan beyaz güçlere. Bu yürüyüşün sonunda ülkenin adalet ve hukuk yanlısı çevrelerinden gelen yoğun baskılara dayanamayan ABD yönetiminin Oy Kullanma Hakkı Yasası'nı çıkarmasıyla siyahların zaferi ilan ediliyordu.

1963 yılında da aralarında yukarıda adı geçen John Lewis ve Martin Luther King'in de bulunduğu ve adına 'Büyük Altılı' denen Afro-Amerikalı bir grup, ezilen ırkdaşlarının sesini duyurabilmek ve sivil haklarla ulusal ekonomik talepleri tek bir harekette birleştirmek için 'İş ve Özgürlük İçin Washington Yürüyüşü' düzenlemişlerdi. Ülkenin o güne kadar tanık olduğu en büyük gösteriye büyük çoğunluğu

siyah olan 250 bin kişi katıldı. King burada yaptığı ve bir pazar ayinine benzeyen aşağıda çevirisini yaptığım konuşmasında İncil'e, anayasaya, Amerikan Bağımsızlık Bildirgesine göndermeler yapmaktaydı. "I have a dream" (Bir hayalim var) diyerek başladığı konuşmasıyla, esir olmasalar da ırk ayrımcılığına uğrayarak yasal, ruhsal ve fiziksel olarak ezilmekte olan milyonların sesi olmuştur. Tıpkı Mahatma Gandhi ve kendi vatandaşı Henry David Thoreau gibi sivil itaatsizlik adı verilen, şiddet içermeyen gösteriler düzenleyerek siyahların ikinci sınıf insan olarak görülmesine karşı açtığı savaş ve bu konuda yeni kanunların çıkarılmasındaki rolü ile hafızalara kazınmıştı. Sade bir rahip olarak vaazlar vermekte olan King daha önceleri de yukarıda değindiğim Otobüs Boykotu'nun lideri olarak ortaya çıkmış ve bir yılı aşan bu boykot sırasında tutuklanması, evinin bombalanması ve daha pek çok zorlukla karşılaşmasına rağmen davasından vazgeçmemişti. 1957'den sonra ırk ayrımcılığına karşı ABD'nin her yerinde iki yüzden fazla konuşma yaparak siyahlara karşı ırk ayrımcılığının son bulması, daha iyi eğitim ve barınma imkânının sağlanması için eylemler düzenliyor; tenlerinin rengi ne olursa olsun, insanların barış içinde yaşamasını amaçlıyordu. Bu düşünceleriyle zamanının daha radikal eylemlerde bulunması çağrılarını yapan Malcolm X gibi diğerleriyle arasına mesafe koyuyordu. Hatta sistemle çok fazla ters düşmemek için, yönetime muhalif çevrelerce çok fazla eleştirilen Vietnam savaşına bile konuşmalarında değinmediğinden bahsedilmektedir. Hatta Vietnam Savaşına gitmemek için asker olmayı reddettiği için boks yapması engellenen Muhammed Ali bile King'i desteklememiş ve gösterilerine

katılmamıştır.

1960'lardan itibaren tabandan yükselen siyah hareketin karşısında fazla duramayacağını anlayan ABD rejimi, şiddet kullanmayı reddeden, ABD'nin geleceğini siyah ve beyazların ortak, eşit yaşamında gören King ile anlaşmayı daha mantıklı bulmuştur. Zamanının ABD başkanlarıyla iyi ilişkiler kuran King, ancak hayatının son yıllarında ABD'nin Vietnam Savaşı'ndaki rolünü eleştirmiş, Amerika'yı dünyanın en büyük şiddet sağlayıcısı olmakla ve bir milyon Vietnamlının ölümünden sorumlu olmakla itham etmiştir. Bu konuda savaşa en başından beri karşı olduğu; ancak görüşmeler yaptığı ABD başkanlarını kızdırmamak için 1967'ye kadar sustuğu söylenir. 1964 yılında 35 yaşındayken Nobel Barış Ödülü'ne layık görülen en genç isim olan bu insan hakları savunucusunun daha sonraları sistemle arası bozulmaya başlamış 1968'te verdiği bir vaazında ölümden korkmadığı, mutlu olduğu ve artık yaşayacaklarının bir önem taşımadığından bahsetmesinden bir gün sonra kaldığı otelin balkonunda uğradığı silahlı saldırı sonucu hayatını yitirmiştir. Suikasttan sonra onlarca şehirde isyan çıkmış; yönetim ülkede yas ilan ederek olayları ancak yatıştırmıştır.

Bir grup insanın ABD'nin köleci, ırkçı geçmişiyle yüzleşerek kendisini temize çekme figürü olarak kullanıldığını değerlendirdiği, King'in anılarına, heykellerine, onur madalyalarına ülkenin her yerinde rastlanmaktadır. Tüm bunların King'in "dünya üzerindeki şiddetin en büyük kaynağı" olarak nitelendirdiği ABD rejimiyle bir zamanlar sıkı fıkı olduğunu göstermede yeterli olduğunu iddia edenler var. Ama kim ne derse desin o, birçok Afro-Amerikalı için gerçek özgürlüklerine kavuşmalarını sağlayan bir kahraman hala. Yüzyıllar süren kölelik ve köleliğin yasal olarak kaldırılmasından sonra da ayrımcılık ve beyazların hakimiyeti ile karakterize edilen ve yüzlerini siyaha boyayan beyazların köle kültürünü alaycı bir şekilde karikatürize ettikleri bir halk oyunu karakteri olan Jim Crow sistemi olarak adlandırılan hukuk sistemi ile savaşı kazanan bir lider olarak kabul ediliyor tüm dünyada.

Benim siyahların bu mücadelesi ile karşılaşmam ise 1970'li yılların başında oldu. İlkokula başladığım ilk yılı. Bir gün öğretmenimiz bize sinemaya gideceğimiz için ertesi gün gelirken yanımızda 50 kuruş getirmemizi söyledi. O güne kadar sinemanın sadece adını duyan biz çocukların neşeyle bağrışmaya başladığımızı hatırlıyorum. Ertesi gün gidip

seyrettiğimiz filmin adı Tom Amcanın Kulübesi idi. Her Cuma son dersimizde bir arkadaşımızın Kemallettin Tuğcu'nun kısa romanlarından birini sesli olarak okumasına aşına olan bizler için filmin hüznü ve acı dolu hikayesi çok yabancı gelmemişti. Tek farklılık oyuncuların derilerinin rengiydi. Güçlü kuvvetli ama yüreğinde hiçbir kötülük olmayan Tom Amca ve diğer zencilere (o zamanlar zenci kelimesinin olumsuz çağrışımları henüz yoktu ya da biz bilmiyorduk) çok acımış ve sevgi duymuştuk. Bazı beyaz adamların onlara kötü davranmasından ise hiç hoşlanmamıştık ama aralarında çok iyi yürekli beyazlar da vardı.

Amerika'daki siyahların problemleriyle evimize 1970'lerin son yıllarında giren televizyondaki Alex Hailey'nin Kökler dizisiyle yeniden karşılaşmıştım. Afrika'daki ülkesinde Kunta Kinte olan adının Amerika'ya köle olarak getirildiğinde Toby'ye çevrilmesine ve yapılan zulümlere isyan eden kahramanın ve kendinden sonra gelen neslinin 1750'li yıllardan özgürlüklerine kavuştukları 1800'li yılların sonlarına kadar olan oldukça uzun hikayesinin anlatıldığı dizi ülkemizde çok sevilmişti. Hatta rengi biraz kavrukça esmer vatandaşlar bile 'Kunta Kinte' diye çağrılmaya başlanmıştı. Hele o yıllarda Harlem basketbol takımının televizyondaki gösterileri ve de özellikle Müslüman olan dünya şampiyonu boksör Muhammed Ali'nin de bir siyahi olması sevdirmişti farklı renk derili bu insanları bizlere.

Ancak Amerika'da pek sevilmiyordu bu insanlar. Zaten orada 'wasp' (white, Anglo-saxon ve protestan kelimelerinin baş harfleri) denilen beyaz, Anglo-saxon kökenli ve protestanların el üstünde tutulduğu; bu özelliklere sahip olmayan diğer tüm grupların ikinci sınıf vatandaş olarak görüldüğünü daha sonraları okuduklarımdan, seyrettiklerimden ve 1990'dan sonra iki kez üçer ay Amerika'da bulunmam dolayısıyla edindiğim izlenimlerden öğrendim. Her ne kadar ABD yasalarında yazılı olmasa da uygulamada kendisinden olmayan grupları azınlık statüsüne düşüren, özellikle güneyli muhafazakarların düşüncelerini yansıtan ve farklı gruplara devlet kurumlarında yer ve söz hakkı tanımayan bu bakış açısının zamanımıza kadar gelmesi ve Floyd'un öldürülüşündeki arka planı hazırlaması açısından pek şaşırtıcı gelmemişti bana. Her ne kadar kendilerini Afro-american olarak tanımlayanlar bu 'wasp' terimini 'What a stupid person!' (Ne aptal biri!) olarak yorumlasalar da Amerikan başkanlarından ikisi hariç- John F.Kennedy ve Barack Obama- hepsi-

nin 'wasp' kavramına tıpatıp uyduğu da bir gerçektir. Siyah-beyaz ayrımcılığına genellikle Amerika'nın güney bölgelerinde rastlanması da 1860'lı yıllarda kölelik aleyhtarı kuzey ile geniş tarım alanlarını işlemek için kölelerin emeğine ihtiyaç duyan güney arasında çıkan ve kuzeyin galibiyeti ve köleliğin kaldırılmasıyla sonuçlanan iç savaştan 150 yıl sonra bile halen bir çekişme içerisinde olduğunun göstergesidir. 1991 ve 2002 yıllarında ABD'de bulunduğum dönemlerde durum çok farklı değildi. Görev yaptığım ortam dolayısıyla gözlemleme olanağı bulduğum ordu komuta kademesinde beyazlar; alt kademelerinde ise istisnalar olsa da Afro-Amerikalılar ve diğer göçmenler bulunuyordu. Yaşadığım misafirhanenin yönetim birimlerinde beyazlar, temizlik birimlerinde ise siyahlar ve İspanyol kökenliler çalışıyordu.

"Kuşlar gibi uçmayı, balıklar gibi yüzmeyi öğrendik, ancak kardeşçe yaşamayı unuttuk," diyen King'in bir gün, dört çocuğunun da derilerinin rengi ile değil de kişilikleri ile yargılanacağı bir ülkede yaşayacaklarına dair bir hayali vardı. Bunu sağlamak için de şiddete başvurmadan mücadele etmeyi önermiştir herkese. Ona göre yaşamımız önem verdiğimiz olaylara karşı sessiz kaldığımız gün son bulmaktadır. Yaşadıkları göstermiştir ki her türlü özgürlük hiçbir zaman zalim tarafından gönüllü olarak verilmemiş ancak mazlum tarafından talep edilmiştir. Amerikalı siyahların King ve diğer aktivistlerin sayesinde kesin bir zafer kazandıkları düşüncesi geçen zaman içinde bazılarında King'in hayalinin gerçekleşemediği/gerçekleşmeyeceği ve bir hayalin sonuna geldiği endişesine dönüşmüştür. Yasalarla elde edilen zaferlerin siyasal, sosyal ve ekonomik planda karşılığı bulunamadığında kalıcı olamadıkları ve yeni zaferler arama yoluna gidildiği bir gerçektir. Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk'ün bu konu hakkındaki "Siyasi ve askeri zaferler ne kadar büyük olurlarsa olsunlar, iktisadi zaferlerle desteklenmezse payidar olamaz, az zamanda sönerler," sözü bu gerçeğin altını çizmektedir. Yeni zaferlere gerek kalmadan herkesin hayal ettiği bir ortamda özgür, mutlu ve barış içinde yaşayacağı bir dünya temennisiyle yazımı Martin Luther King'in bir sözü ile bitirmek istiyorum:

"Sevginin gücünü keşfetmeliyiz, kurtaran sevginin gücünü. Ve biz onu keşfettiğimiz zaman bu yaşlı dünyayı yeni bir dünya haline getirebileceğiz."

BİR HAYALİM VAR

Martin Luther King

Ulusal tarihimizin en büyük özgürlük gösterisi olarak tarihe geçecek olan bu eylemde sizlerle birlikte olmaktan mutluluk duyuyorum.

Bugün manevi gölgesinde yaşadığımız bu büyük Amerikalı, Özgürlük Beyannamesi'ni yüz yıl kadar önce imzalamıştı. Bu tarihi belge, esaret zinciri altında yaşamış ve adaletsizlik ateşiyle yanıp kavrulmuş milyonlarca siyah için uzun ve zifiri karanlık esaret gecelerini sonlandıracak bir umut ışığı haline gelmişti.

Ama bundan yüz yıl sonra bugün siyahlar hala özgür değiller. Yüz yıl sonra bile siyahların yaşamı, ne yazık ki, ayrımcılık zincirleri ve de ırk ayrımı prangaları ile sakat bırakılmış durumdadır. Yüz yıl sonra, siyahlar engin bir maddi refah okyanusunun ortasında yalnızlıkla kuşatılmış bir yoksulluk adasında yaşıyorlar. Yüz yıl sonra, siyahlar hala Amerikan toplumundan dışlanmakta ve kendi ülkesinde sürgün bulunmaktalar. Bugün buraya bu utanç verici bir durumu gözler önüne sermek için gelmiş bulunmaktayız.

Biz ülkemizin başkentine bir bakıma vadesi dolan çeklerimizi bozdurmaya geldik. Cumhuriyetimizin mimarları, Anayasa ve Bağımsızlık Bildirgesi'nin muhteşem sözlerini yazarlarken, her Amerikalının bu mirastan yararlanacağı sözünü vermişlerdi. Bu söz, tüm insanların, siyahların yanı sıra beyazların da "Yaşam, Özgürlük ve Mutluluk Arayışı"nın "devredilemez hakları"ni garanti altına alınacağına vadiydi. Bugün, vatandaşlarının renkleri söz konusu olduğunda, Amerika'nın bu senet üzerinde temerrüde düştüğü açıktır. Bu kutsal yükümlülüğünü yerine getirmek yerine Amerika, siyahlara karşılıksız çıkan sahte çekler verdi.

Ancak adalet bankasının iflas ettiğine inanmayı reddediyoruz. Bu ulusun büyük fırsatlarla dolu kasasında yetersiz fon olduğuna inanmayı reddediyoruz. Bu yüzden bize özgürlüğün zenginliklerini ve adaletin güvenliğini getirecek olan bu çeki bozdurmaya geldik.

Biz aynı zamanda tüm Amerika'ya durumun vahametini hatırlatmak için bu kutsal noktaya geldik. Zaman işleri tavsatma ya da bir sakinleştirici olarak

yavaş yavaş durumu unutturmaya çalışma zamanı değildir. Demokrasinin vaatlerini gerçekleştirmenin tam zamanı şu andır. Karanlık ve ıssız bir ırk ayrımı vadisinden adaletin güneşli yoluna yükselme zamanı şu andır. Ulusumuzu ırksal adaletsizliğin girdabından, kardeşliğin sağlam kayasına kaldırma zamanıdır şu an. Tanrı'nın tüm çocukları için adaleti sağlama zamanıdır şu an.

Ulusumuzun içinde bulunduğumuz anın önemini görmezden gelmesi ölümcül olacaktır. Siyahların hoşnutsuzluğunun bu bunaltıcı yazı, canlandırıcı bir özgürlük ve eşitlik sonbaharı gelene kadar geçmeyecektir. 1963 yılı bir son değil, bir başlangıçtır. Siyahların gazlarının alınması gerektiğini, bir müddet sonra unutacaklarını umanlar, eğer her zamanki gibi hiçbir şey olmamış gibi davranmaya devam ederlerse mütahiş bir uyanış yaşayacaklar. Siyahlara vatandaşlıktan kaynaklanan hakları tanınana kadar Amerika'da ne rahat ne de huzur olacaktır. İsyanın kasırgaları, parlak adalet günü ortaya çıkana kadar milletimizin temellerini sarsmaya devam edecektir.

Ama adalet sarayına giden eşğin üzerinde bulunan halkım için söylemem gereken bir çift sözüm var: Haklı davamızı kazanma sürecinde, yanlış eylemlerde bulunarak suçlu durumuna düşmemeliyiz. Sertlik ve nefret kupasından içerek özgürlük susuzluğumuzu gidermeye çalışmayalım. Mücadelemizi sonsuza dek saygınlık ve disiplin düzleminde yürütmeliyiz. Yaratıcı protestolarımızın fiziksel şiddete dönüşerek yozlaşmasına izin vermemeliyiz. Her zaman karşımızdaki fiziksel gücü manevi gücümüz ile karşılamanın görkemli zirvelerine yükselmeliyiz.

Şu ana kadar siyah topluluğumuzu esir etmiş olan militan yapı, tüm beyaz insanlara karşı güvensizliğe yol açmamalıdır çünkü varlıklarıyla bugün burada aramızda bulunan beyaz kardeşlerimizin birçoğu kendi kaderlerinin bizim kaderimize, kendi özgürlüklerinin de ayrılmaz bir şekilde bizim özgürlüğümüze bağlı olduğunu fark ettiler.

Yalnız başımıza yürüyemeyiz.

Ve yürüdükçe, daima ileriye yürüyeceğimiz sözünü vermeliyiz.

Geri dönemeyiz.

Kendini vatandaşlık hakları için feda edenlere "Ne zaman tatmin olacaksınız?" diye soranlar var. Siyahlar polis vahşetinin tarif edilemez dehşetinin kurbanları olduğu sürece asla tatmin olamayız. Vücudumuz,

yürümekten yorgun düştüğü halde bize yolumuzun üzerindeki motellerde ve şehirlerdeki otellerde konaklamamızı engelledikleri sürece asla tatmin olamayız. Siyahi bir vatandaşın küçük bir mahalleden daha büyük bir mahalleye göç etme özgürlüğü verilene kadar tatmin olamayız. Çocuklarımızı "Beyazlara Mahsustur" yazılı kendi kimliklerinden koparan ve onurlarını yerle bir eden yazılar olduğu müddetçe asla tatmin olamayız. Mississippi'deki bir siyah oy kullanmadığı ve New York'taki bir siyahın da oy kullanmak için bir nedeni olmadığını düşündüğü sürece asla tatmin olamayız. Hayır, biz şu anki duruma razı değiliz ve "adalet gürül gürül ve dürüstlük güçlü bir dere gibi" akıncaya kadar da olmayacağız.

Bazılarınızın buraya büyük davaları ve sıkıntıları aşarak geldiğini bilmiyorum değilim. Bazılarınız basık hapisane hücrelerinden henüz çıkıp geldiniz. Ve bazılarınız, özgürlük arayışınızın sizi zulüm fırtınalarıyla darmadağın ettiği ve polis vahşeti rüzgarları ile neye uğradığınızı bilemediğiniz alanlardan geldiniz. Akla hayale gelmeyecek acıların kurbanı oldunuz. Acı çekmeden kazanılmış özgürlüğün bir işe yaramadığını bilerek gayret etmeye devam edin. Yaşadıklarımızın bir şekilde değişebileceğini ve mutlaka değişeceğini bilerek Mississippi'ye geri dönün, Alabama'ya dönün, Güney Carolina'ya dönün, Georgia'ya geri dönün, Louisiana'ya geri dönün, kuzey şehirlerimizin gece-kondularına ve gettolarına geri dönün.

Bugün size umutsuzluk vadisinde yürümeyelim, diyorum dostlarım.

Bu yüzden bugün ve yarın zorluklarla karşılaşacak olsak bile, hala bir hayalim var. Amerikan rüyasından beslenen bir hayal.

Bir hayalim var benim, bir gün bu ulusun inandığı değerleri gerçek anlamını yaşayacağı "Bu gerçekleri açık bir şekilde görüyoruz, bütün insanlar eşit yaratılmıştır," inancıyla beslenen.

Bir hayalim var benim bir gün Georgia'nın kızıl tepelerinde, eski kölelerin ve eski köle sahiplerinin oğullarının kardeşlik sofrasına birlikte oturabilecekleri.

Bir hayalim var benim bir gün adaletsizliğin ve zulmün etkisiyle patlama noktasına gelen Mississippi eyaletinin bile bir özgürlük ve adalet vahasına dönüşeceği.

Bir hayalim var benim dört küçük çocuğumun bir gün, tenlerinin rengine göre değil, karakterlerine göre değerlendirilecekleri bir ülkede yaşayacağı.

Bugün bir hayalim var!

Bir hayalim var benim, kötü niyetli ırkçıları ve ağzından 'müdahale' ve 'yasak'tan başka bir şey çıkmayan valisi ile Alabama'da bir gün siyah erkek ve kızların beyaz erkek ve kızlarla kardeş kardeşe ele vereceği.

Bugün bir hayalim var!

Bir hayalim var; bir gün her vadinin yükseleceği ve her tepenin ve dağın alçalacağı, engebeli arazilerin düzleneceği, çarpıklıkların düzeleceği ve "Tanrı'nın ihtişamının belirip bütün ölümlülerin göreceği." Bu bizim umudumuz ve bu beni güneye geri döndüren inanç.

Bu inançla, umutsuzluk dağından bir umut anıtı çıkarabiliriz. Bu inançla, ulusumuzu kaplayan kakafoniyi kardeşlik senfonisine dönüştürebiliriz. Bu inançla bir gün özgür olacağımızı bilerek birlikte çalışabilir, birlikte dua edebilir, birlikte mücadele edebilir, birlikte hapse girebilir ve birlikte özgürlüğü savunabiliriz.

Ve o gün Tanrı'nın tüm çocuklarının milli marşımızı yeni bir anlamla söyleyeceği gün olacak:

Benim ülkem, senin ülken
Özgürlüğün güzel yurdu,
İşte söylüyorum sana:
Atalarımın öldüğü toprak burası,
Şehitlerin gururu olan toprak,
Her bir dağın yamacından,
Benim ülkem, senin ülken, özgürlüğün güzel yurdu,
sana söylüyorum bu şarkıyı.

Atalarımın öldüğü toprak burası, şehitlerin gururu olan toprak...

Her bir dağın yamacından özgürlük yankılanacak!

Ve eğer Amerika büyük bir ulus olacaksa, söylediklerim gerçekleşmeli.

Ve izin verin New Hampshire'ın tepelerinde özgürlük yankılsın.

Özgürlük New York'un ulu dağlarından gelsin.

Özgürlük Pennsylvania'nın dağ kasabalarından yükselsin.

Özgürlük Colorado'nun karla kaplı Rockies dağlarından seslensin.

Özgürlük Kaliforniya'nın kıvrımlı yamaçlarından doğsun.

Sadece bunlar yetmez

Georgia'nın Stone Dağı'ndan doğsun.

Tennessee Lookout Dağından seslensin.

Mississippi'deki her tepeden ve köstebek yuvasından gelsin.

Her dağ yamacında özgürlük şarkısı çalsın.

Ve bu gerçekleşip özgürlüğün şarkısının her köyde, her eyalette ve her şehirde söylenmesine izin verdiğimizde, hepsi Tanrı'nın çocukları olan siyah ve beyaz insanlar, Yahudiler ve Yahudi olmayanlar, Protestanlar ve Katolikler, siyahların eski ilahisini söyleyerek ellerini birleştirecekler:

Sonunda özgürüz! Sonunda özgürüz!

Çok şükür Yüce Tanrım, sonunda özgürüz!

HATIRA YAPIN ÇOCUKLAR

Geçenlerde dinlediğim bir podcast’de Murathan Mungan ona yaşlı bir dostu tarafından söylenen şu cümleyi hiç unutmadığını söyledi, zira bu günlerimiz için gerçek bir hediye gibi olan bu cümle şu; ‘ Hatıra yapın çocuklar, yaşlandığınızda canınız sıkılmaz’

Hakikaten şimdi değerini daha iyi anlıyorum bu cümlenin hatta eski bir yazımla birleştirip birbirini uzun zamandır hiç görmeyen iki dost gibi kavuşturmak istiyorum onları, belki tamamen rastlantısal denk gelip kısa bir sohbet etmiş olurlar bu ay ki yazıda böylece.

Demişim ki seneler önce;

Ben daha çok gençken bir gün bir arkadaşım ile çimlere uzanıp saatlerce gökyüzüne bakmıştık, birlikte baharın gelişini kutluyorduk o an’da, uzun uzun konuşurken bir ara arkadaşım suskunlaştı, öylece donakaldı. Bakakalmıştım onun o haline, sonra birden bire buzları eriyip çözülüp yeniden canlanıveren bir şeymiş gibi gülümsemişti bana.

-Noldu dedim.

-An’ın fotoğrafını çektim dedi.

An’ın fotoğrafı mı çekilir be kardeşim demiştim içimden. Çekilir miş meğer.

O an’dan bana kalan bir hediyedir “an”ı çekip, minik hayali lavanta kokulu keselerin içine doldurup, ruhumun çekmecelerine dizmek.

Bunu nasıl yapıyorsun diye merak ediyorsanız eğer aynen şöyle; her insanın unutmak istemediği ama

zamanla unuttuğu an’lar vardır ya, sen o an’ı tüm duyularınla tek tek kayda alıyorsun, mesela o an ne hissetmiştin, üzerinde ne vardı, yağmur mu yağıyordu yoksa güneş mi açmıştı, belki de yağmur sonrası gökkuşağı ya da belki sadece o an’a ait bir koku, taze meyve tatları ya da kelimeler.

İşte her neyse bunların hepsini toplayıp “o an” belgeseline dönüştürüyorsun.

İyi de bu ne işime yarayacak deme lütfen.

İstediğin zaman çıkarırsın o an’ı çekmecenden, miss gibi kokan keseciklerine her bir dokunuşunla tekrar tekrar detaylı bir şekilde yaşarsın yine ve yeniden.

Benim kesecikler doldu taşıyor.

Bak yıllar geçti, hala daha anımsıyorum o an’ı.

Benim üzerimde yeşil montum, onun üstünde kot pantolon ve kırmızı oduncu gömleği vardı.

Uzaktan bir yerlerden bir müzik sesi geliyordu.

Zerrin Özer “O YAZ” şarkısını söylüyordu.

Ve ben iyi ki öğrenmişim o gün kayıt düğmesine basmayı.

Sahi yine Mungan’ın dediği gibi;

“Hayat biraz da birbirimize hatıra armağan etmek değil mi zaten?”

İşte bu armağanlar olmasa nasıl geçerdi acaba bu tuhaf günler?.

İşte birbirinden habersiz iki yazının bana bıraktığı soru bu.

GELECEĞİMİZ ÇOCUKLAR

Gelişim anne karnında başlayıp hayat boyu devam eden bir süreçtir. Çocuk dünyaya gözlerini açtığı andan itibaren çevresi ile etkileşim halindedir. Bu etkileşim ilk anne karnında annenin sürekli iletişim halinde olduğu kişilerin seslerine aşinalık oluşturmuştur. Bebek, doğuştan getirdiği bazı temel özellikleri çevresinin ona sunduklarıyla birlikte harmanlayıp kendine özgü yaratımlarıyla hayata farklı bir renk katmaya hazırdır. Çocuğun gelişimini destekleyen aile sadece fiziksel büyüme ile değil onun psikolojik, zihinsel ve duygusal gelişimini de göz önünde bulundurarak bütün gelişim alanlarını dengeli ve verimli bir şekilde desteklemelidir. Kritik gelişim dönemleri dediğimiz önemli süreçler vardır. Kritik dönem dediğimiz olgu, çocuğun bazı davranışlarının belirli dönemlerde hız kazanmasıdır. Çocuğun sağlıklı bir kişilik kazanması için bu evrelerin başarılı bir şekilde tamamlanması son derece önemlidir. Bir evrenin başarılı bir şekilde tamamlanması bir sonraki evreye temel oluşturur. Çocuk bu davranışları zamanında kazanmadığı takdirde ilerleyen süreçlerde kazanması zorlaşır ve zamanın-

da öğrenilmemiş bir davranış farklı bir yaş aralığında öğretilmesi yetersiz bir kazanım olarak çocuğun bir sonraki evrelerini de olumsuz bir şekilde etkiler. Bu geçiş dönemlerinde yetişkinin çocuğa yaklaşımı destekleyici ve güven verici olmalıdır. Yetişkinin bu süreçte çocuğa aşırı suçlayıcı ve eleştirel yaklaşımı, son zamanlarda çok sık kullanılan ceza yöntemleri çocuğun gelişimini olumsuz etkiler. Cezayla, korkuyla öğretilen bir davranış çocuk tarafından neden doğru olduğu bilinmeden sadece ceza almamak için yetişkine karşı sergilenir. Çocuğun kendi içinde anlamlandıramadığı, sadece korktuğu için yaptığı davranış kalıcı olmaz. Sevgiyle neyi ne için yapması gerektiğini öğrenerek, çocuğa zaman verilerek kazandırılan doğru davranış kalıcı olur. Doğru bir şekilde kazandırılmış davranış çocuğun yetişkinlik çağında kendine güvenen aynı zamanda çevresine güven veren bir birey olmasını sağlar. Çocukluk döneminde güven duygusunu sağlıklı bir şekilde tamamlayan çocuk ileriki hayatında çevresiyle sağlıklı ilişkiler kurar. Anne ve baba çocukla tutarlı ve sevgi temelli bir bağ kurarsa çocuk güven duygusunu sağ-

lıklı bir şekilde tamamlar. Gelişim sürecinde dikkat edilmesi gereken diğer bir durum ise çocukları sanal ortama maruz bırakmamaktır. Örneğin bir çocuk yeni sözcükler öğreniyor ve artık kısa cümleler kurmaya başladığı bir dönemde sürekli TV karşısında çizgi film seyrediyor veya telefonla oyun oynamakla zaman geçiriyor ise bu kritik süreci en verimsiz şekilde geçirmiş olur. Uygun çevre koşullarıyla dil gelişimini maksimum kalitede tamamlama şansı elde etmiş olabilseydi iletişimde ve kendini ifade etmede en üst seviyede dil gelişimini tamamlamış olacaktı. Ama bu kritik ve verimli süreçte olan çocuk olumsuz çevre koşullarına maruz kalarak belki de doğuştan getirdiği bir yetenek yok olmuştur. Ayrıca belirtmek isterim ki sanal dünyada çocuğa sunulan renkli hayat onu korkunç bir şekilde içine çekmeyi başarmıştır. Çocuk o renkli dünyadan normal hayata döndüğünde her şey rensizdir ve hiçbir şey dikkat çekici değildir. Sizin ona okuyacağınız bir hikaye kitabı ya da vereceğiniz eğitici bir oyuncak onun ilgisini çekmeyecektir. Artık çocuk normal hayattan keyif almamaya başlamıştır. Sanal ortamda renkli dünyaya hipnoz olmuş

bir çocuğu mutlu etmek ve ilgisini çekmek oldukça zordur. Sanal dünyada çocuğun seçtiği karakter ilgi çekicidir. Karakterin sesi, saç rengi, orada çocuğa sunulan renkler, vb. durumlar onu içine çeker. Kafasını kaldırıp etrafına baktığı zaman artık çevresi ona eğlenceli gelmiyordur. Her şey onun için rensizdir. Böyle bir durumda ailenin çocuk üzerindeki etkisi azalmaya başlamıştır. Bu olumsuzluğa maruz kalan çocuk zihinsel ve psikolojik problemler yaşar. Günümüzde hızla artan konsantre olamama, dikkat dağınıklığı, iletişim kuramama, öğrenme güçlüğü gibi sorunlar karşımıza çıkar. Gelişim sürecindeki çocuk dokunarak oynamalı. Motor becerilerini geliştirerek ve strateji geliştirme becerisini sanal dünyada değil normal hayatta kullanarak başarılı olmalıdır. Çocuklar bizim geleceğimizdir. Duyarlı, çevresiyle sağlıklı iletişim kuran bireyler yetiştirmek istiyorsak onların gelişimlerini sağlıklı bir şekilde tamamlamalarına destek olup onları gerçek hayata hazırlamalıyız.

HER GÜN MUTLU OLMAK İÇİN YENİ BİR FIRSAT

Merhaba sevgili dostlarım. Her ay olduğu gibi bu ay da yeniden birlikteyiz. Hoş geldiniz.

Hayatımda çok güzel değişimler oluyor. Ne kadar hala pandemi sürecinde olsak, sağlığımız hala tehlikede olsa da güzel ve mutlu eden şeyler de olmuyor değil. Bu sefer ki mutluluk öyle basitçe anlatabileceğim tarzda değil. Çok başka ve çok özel. Hayatta hiçbir şeyin nedensiz olmadığına inanıyorum. Bir şeyler oluyor, belki üzüyor belki mutlu ediyor ama ne olursa olsun kesinlikle bir sebebi var, var ki yaşıyoruz ve öğreniyoruz. Şimdi değil de belki 3 gün 3 ay ya da 3 yıl sonra oluyor istediklerimiz belki de tam umudumuzu yitirdiğimiz zaman, hiç beklemediğimiz bir anda. Belki de hiç gerçekleşmiyor. Şuna inanıyorum ki yaşamamız, görmemiz ve fark etmemiz gereken şeyleri öğrendiğimizde çok daha mutlu devam ediyoruz yolumuza. Çok daha farkında ve değerini bilerek.

Muhtemelen hayatından tam olarak memnun olan aramızda çok az kişidir. Çoğumuz kendimizce küçük veya büyük şeylere takılarak yaşıyoruz hayatımızı. Sürekli bir eksiklikler, sıkıntılar hep gözümüzün önünde. Halbuki elimizdekilerin kıymetini bilsek bizi mutlu edebilen ayrıntıları yakalayabilsek sizce daha da mutlu olmaz mıyız? Küçük şeylerden mutlu olabilmeyi öğrensek mesela. Sevdiğimizle birlikte izlediğimiz gün batımı günlerce güldürse yüzümüzü. Diğer her şeyi boş versek. Sadece mutlu olduğumuz anda kalabilsek.

Gözümüzü açmamız gerekiyor bazen. Beni mutlu eden onca sebep onca an varken diğerlerine takılıp üzmeceğim kendimi. Öyle bir şey ki kimin yanında mutluyunuz geride kalan diğer her şey, her sıkıntı zaten bütün önemini yitiriyor. Bir deniz kenarında sevdiğine sarılarak dalga seslerini dinliyor ve yıldızları izliyorsan arkandan geçen trafik sesinin gürültüsü seni rahatsız etmiyor. Duymuyorsun çünkü o an çalan korna sesi ne yaparsa yapsın huzurunu ve keyfini kaçırmaya yetmiyor. Çünkü tümüyle dünya duruyor ve sadece seni mutlu eden ayrıntılar beliriyor. Rüzgarda savrulan saçlar ve yüzüne çarpan o ılık hava, belki biraz serin, biraz daha sarılıyorsun hem kalbin hem için ısınıyor bir anda. Muhtemelen çoğu gün batımını kaçırdık ya da bazıları diğerleri kadar haz vermedi bizlere. Peki kaçını daha kaçıracağız? Bundan sonra ki her gün batımımız bir diğerinden çok daha huzurlu olsun. Mutlu olduğunuz anı yakalayın ve zamanı tam orada durdurun sevgili dostlarım. Kulaklarınız sadece sizi mutlu eden o sesi duysun, gözleriniz sadece onu görsün ve kalbiniz sadece heyecandan ve aşktan çarpsın. Hepimiz şimdi kapatalım gözümüzü ve o an'a gidip zamanı durduralım.

Hoşça kalın...

*Bu ayın şarkısı: Here Comes The Sun – The Beatles

KESKİNLİ GAZİ SEYİD NÂFİ DE YAŞADI

Bu öykü sadece Seyid Nâfi'nin değil, cefakâr ve fedakâr bir neslin tarihe vurduğu mührün de serencâmıdır. Kurgu değil, gerçektir. Seyid Nâfi'nin kesin doğum tarihinden emin olunmasa da 1870'li yılların ikinci yarısında şimdiki Romanya sınırlarında kalmış olan Ayorman'da dünyaya geldiği bilinmektedir. Baba adı Celâleddin, anne adı Zehra'dır. Seyid Nâfi, Osmanlı'nın bu bereketli topraklarında çiftçilikle geçinen bir ailenin oğlu olarak son derece badireli bir dönemde hayata gözlerini açar. Yüzyıllardır mutlu ve huzur dolu geçen zamanlar artık geride kalmıştır ve tarihimizde 93 Harbi (ya da 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı) diye bilinecek facialar silsilesi kapıya dayanmıştır. Hem Balkanlar'da Tuna Cephesi'nde, hem de Kafkas Cephesi'nde savaşan Osmanlı Devleti büyük bir yenilgiye uğrar. Rus ordusu İstanbul'un yakınlarına, Yeşilköy'e kadar ilerler, başkenti almasına ramak kalır. Osmanlı topraklarını Ruslara bırakmak istemeyen Avrupa devletlerinin yaptıkları baskı sonucunda, Rusya İstanbul'u almaktan vazgeçmek zorunda kalır. Osmanlı Devleti, Berlin Antlaşması'yla Balkanlar'daki topraklarının büyük bir bölümünü kaybeder. Doğu Anadolu'da ise Kars, Ardahan, Rize, Artvin ve Batum'u Rusya'ya bırakır.

Osmanlı Ordusu savaşa hazırlıksız ve ordu içi çatışmalarla parçalanmış olarak yakalanır. Plevne gibi müthiş kahramanlık destanları yazmasına rağmen kuzeyden gelen kalabalık ve donanımlı Rus Ordusu

karşısında geri çekilmek zorunda kalır. Bu ise Rumeli'deki Müslüman halkın can havliyle Anadolu'ya akmasına sebep olur. Bu göçmenlerin kimileri takip eden Rus ve Romen asker ve çeteleri tarafından vahşice katledilir; mallarına mülklerine el konulur. Kimileri yolda hastalıktan hayatlarını kaybeder. Kimileri de Ayormanlı Celâleddin, eşi Zehra ve çocukları Seyid Nâfi gibi aylar süren ve son derece meşakkatli bir yolculuktan sonra kendilerine gösterilen topraklara ulaşmak ümidiyle Anadolu'ya sığınmayı başarır.

Ayormanlı Celâleddin ve ailesine yerleşmeleri için gösterilen yer Ankara vilayetinin Keskin kazasıdır. O yıllarda yaklaşık 5-6 yaşlarında olduğunu tahmin ettiğimiz Ayorman'lı Seyid Nâfi artık Keskinli Seyid Nâfi'dir. Kaybedilen ata yadigarı Rumeli toprakları milyonlarca mülteci gibi onların da coğrafi algılarını değiştirir, dört bir yandan gelip sığındıkları Anadolu topraklarını artık yeni vatanları olarak bilirler. Yerleştirildikleri topraklar verimli topraklardır. Seyid Nâfi'nin ailesi de, toprağı işlemeyi bilen birçok göçmen gibi, kendilerine verilen araziyi içinde envai çeşit sebze ve meyve yetişen bir bağ haline getirirler. Bu bağ daha sonraları Seyid Nâfi'nin bağı diye anılacaktır. Bu bağın yanında hayrat olarak Seyid Nâfi'nin yaptırdığı çeşme ise günümüzde de çevre sakinlerinin hayır dualarını almaya devam edecektir.

Evlenme çağına gelen Seyid Nâfi, Bedriye adında

bir kız ile evlendirilir. Seyid Nâfi bu aralarda ülkenin birçok yerinde yeni açılan şose yollarda tünel ustası olarak çalışır ve birçok tünel kazasından sağ kurtulur. Ölüm adeta onu es geçmektedir. Çünkü savaşçağı birçok cephe ve çekeceği emsalsiz çileler onu beklemektedir. Bedriye Hanım, Seyid Nâfi'ye Vasfiye adını verdikleri bir kız çocuğu armağan eder. Ne var ki mutlu ve huzurlu günler fazla uzun sürmez. Otuz yıl boyunca denge siyaseti sayesinde dondurulmuş olan Balkan milletleri arasındaki anlaşmazlıklar II. Abdülhamid'in devrilmesi ve İkinci Meşrutiyet'in ilanı sonrasında tekrar su yüzüne çıkar.

Trablusgarp Savaşının hemen ardından Balkan Savaşı (1912-1913) patlar. Osmanlı'nın Rumeli'deki ordularına takviye amacıyla Anadolu'dan toplanıp getirilen askerler arasında Seyid Nâfi de vardır. Seyid Nâfi çocukluğunda canlarını zor kurtardıkları sınır boylarını şimdi müdafaa edecek yaşadadır. Fakat Seyid Nâfi gibi vatan evlatlarının fedakarlıkları yeterli olamaz. Çünkü ordunun içine siyaset girmiştir; alaylı ve mektepli kavgası da mağlubiyeti kaçınılmaz hale getirmiştir.

Seyid Nâfi bu hengâmede Yunan ordusuna esir düşenler arasındadır. Kendisinin anlattığına göre pek netameli, pek zor zamanlardır. İlk başlarda epey zulüm görürler. Yemek ve su sıkıntısından ölenler olur. Ama bir teftiş sırasında, esirlerin bu durumda ölüme terk edilmesine şahit olan üst rütbeli bir Yunan subayı çok sinirlenir ve vaziyetin düzeltilmesini emreder. Artık yemek ve temiz su verilmektedir. Seyid Nâfi de birçok esir gibi merak eder: Acaba o Yunan subayı 1897 yılında Osmanlı'nın galibiyeti ile neticelenen Osmanlı-Yunan harbinde kendileri esir

düştüğünde Osmanlı askerlerinin müşfik tavırlarını gördüğü için mi, yoksa her halükârda Allah tarafından lütfedildiğinden mi bir Hızır gibi esir Mehmetçiklerin yardımına koşmuştur?

Savaşın sonrasında Osmanlı ordusunun uğradığı utanç dolu mağlubiyetten sonra Balkan milletlerinin birbirine girmesiyle talih tersine döner. Ele geçen bu fırsattan yararlanan ve bir nebze de olsa toparlanan Osmanlı ordusu son bir hamle ile Edirne'yi düşman işgalinden kurtarır ve Balkan milletlerini barış antlaşması imzalamaya mecbur bırakır. Bu antlaşma neticesinde yapılan esir değişimi çerçevesinde Seyid Nâfi de diğer esirlerle beraber memleketinin yolunu tutar. Yıl 1913'dür.

Keskin'e binbir zorlukla döndükten sonra hayatını tekrar yoluna koymaya çalışır. Fakat memleket zor zamanlardan geçmektedir; zaman kendini düşünme zamanı değildir. Balkan Savaşı sonrasında I. Dünya Savaşı patlar (1914-1918). Osmanlı Devleti bir süre savaşın dışında kalsa da esas amaçları bereketli imparatorluk topraklarını parçalamak olan İtilaf devletleri Osmanlı'yı adeta Almanya'nın kucağına iter. Osmanlı'nın vefakâr ve cefakâr halkı yiğitlerini kazanılması mümkün olmayan bir savaşın tanrısına ve kanlı savaş meydanlarına sunmak zorunda kalır. Savaşa gözünü bile kırpmadan gidenler arasında, hamile karısı Bedriye'yi arkasında birkaç akrabası ve komşuları dışında emanet edeceği kimse olmadan bırakan Seyid Nâfi de vardır.

Sayısı belirsiz birçok cephede savaşır Seyid Nâfi. Tam dört sene aralıksız cepheden cepheye koşturur. Bu yıllar çok çileli ve sıkıntılıdır. Açlık, hastalık, yokluk birbirini kovalar. O yıllar askerin en büyük

düşmanı ne toplardır ne de tüfekler. Bittir. Bit en babayiğit erleri bile kırmaktadır. Yıkanmak büyük meseledir. Seyid Nâfi'nin anlattığına göre kışın ortasında buzları kırarak nehir veya gölde yıkanırılar. O açlık ve sefalet zamanlarında atların ayak izlerine biriken suları içmek zorunda kaldıklarında kendi kendine bir söz verir: Eğer kısmet olur da evine, eşine, çocuğuna kavuşmak nasip olursa mahalle köpeklerinden birini yanına alıp onunla aynı kaptan yiyerek şükrünü ifade edecektir.

I. Dünya Savaşı'nda savaştığı cephelerden biri olan Çanakkale'de yaşadıkları onu gazilik mertebesine yükseltir. Savaşın en şiddetli ve tabii ki en kanlı anlarından birinde, bir mermi sağ el orta parmağını alır götürür. Seyid Nâfi parmağının koptuğunu hemen önüne düşen ve toprakta zıplayan şeyi görünce anlar. O şartlarda parmağın geri dikilmesi mümkün değildir; birkaç dikiş ve pansuman sonrasında savaşın cehennemine tekrar atılır. O, bundan sonra Gâzi Seyid Nâfi diye anılır.

Nihayetinde harp Osmanlı'nın büyük yenilgiyle sona erer. Osmanlı ordusu Çanakkale, Galiçya, Yemen, Suriye, Kafkas cephelerinde kahramanca savaşmış ve kahramanlık destanları yazmış olmasına rağmen Osmanlı'nın elinde kalan son toprakların da taksimine engel olamaz. Yapılan mütareke sonrasında terhis edilen Osmanlı ordusunun yorgun ve bitap düşmüş neferleri memleketlerine dönmek üzere yola çıkarlar. Dönenlerden birisi de dört yıl önce geride kızı Vasfiye ve karnı burnunda eşi Bedriye'yi bırakmak zorunda kalan Seyid Nâfi'dir. Geride kalanlar için o yıllar tam bir sefalet ve hüznün içinde geçmiştir. Bedriye Hanım eşinin savaşa

koşmasından kısa bir süre sonra oğulları Ahmet'i doğurmuş fakat bir süre sonra imkânsızlıklar ve şartların ağırlığına dayanamamış vereme yakalanmıştır. İnce hastalık onu, eşini bir daha görmesine ve kendisine kol kanat germesine imkân bırakmadan kara toprağa sürüklemiş, kızı Vasfiye de kardeşi Ahmet'le bir başına kalmıştır.

Seyid Nâfi Keskin'e geldiğinde evinde kimseyi bulamaz. Fakat bunca yılın ardından geri döndüğünü duyanlar tebrik için evine akın ederler. Seyid Nâfi gelenlere eşini ve çocuklarını sorar. Eşinin vefat ettiğini, çocuklarının ise savaş boyunca imkânları nispeten daha iyi olan bir komşularında kaldığını öğrenir. Çocuklar getirilir. Ahmet yaklaşık dört yaşındadır. Eve girdiğinde sedirlere dizilmiş insanları şöyle bir süzer, sıra babasına geldiğinde bir ok gibi fırlar ve babasının kucağına atılır. Evde bu mucizevî hadiseye şahit olanlar gözyaşlarını tutamazlar ve yıllar yılı dilden dile, nesilden nesile bu ibretlik hatrayı aktarırlar. Seyid Nâfi bir süre sonra, büyüklerinin de isteğiyle, çocukların anasız kalmaması için Zeliha ile evlendirilir. Seyid Nâfi bu dönemde kendi bağı ile ilgilenir ve geçimini oradan sağlamaya çalışır. Bu arada o dönemin koşullarında çok sıradan sayılan çocuk ölümlerine üstüne titrediği oğlu Ahmet de eklenir.

O yıllara günümüzün penceresinden baktığımızda bir insanın başından bu kadar badirenin geçmesini kavramak ve anlamlandırmak pek kolay olmayabilir. Ama o dönemin koşullarında bu ve benzeri olaylar bir neslin az veya çok yaşadığı son derece sıradan birer gerçektir

KAĞITTAN GEMİLER

Usluca gözlerini kapattı önce. Ardından sol kulağının üzerine eğdi başını. Rüzgarın ıslığı saçlarını dansa kaldırınca, parıldayan tavşan dişleri utanç bir hamleyle dudaklarının ardına saklandı. Az önce ağzında yuvarladığı üzüm tanesi sağ yanağını şişirmiş, iki damla ter yokuş aşağı yarıya başlamıştı. Elindeki mendille bu kıyasıya mücadeleye son verirken parmaklarının neden titrediğine anlam veremiyordu.

Kapalı gözleri daha da kararmış, denizin tuzlu yosun kokusu genzini yakmaya başlamıştı. Göz kapaklarını bir an önce açıp kaçmak istiyordu bu ıssız manzaradan ancak nefesini sıkılaştıran anılar bir türlü inmiyordu gözlerinin perdesinden. Ayak ucundaki karıncalanma dizlerine doğru tırmanırken kalbindeki ince sızıyı fark etmedi bile. Tam o anda görüntüler yavaşladı ve aniden ahşap köprünün altında buldu kendini. Yarıya kadar çamura bulanmış pembe ayakkabısının üzerine konan kelebek ufacık soluklanmış ve sanki o yokmuş gibi yavaşça havalanmıştı. Tuzlu yosunun yerini çamurla karışmış yabancı ot kokuları almıştı. Derenin suyu kurumak üzeriydi. Biraz daha ileri bakınca sarı bir

kayaya takılmış, yan yatmış kağıt gemiyi fark etti. Kalp atışı iyice hızlandı, koşar adımlarla yaklaştığı gemiyi narince kucakladı. Altı delinmişti geminin. Yarıya kadar dolan su, dirseklerinden aşağıya terk ediyordu güverteyi.

Silinmeye başlamış mürekkep eline doğru akar-ken kendi isminin yazılı olduğunu fark etti: Feride. Adının hemen yanında belli belirsiz bir resim vardı. Burnunun ucuna degecek kadar yaklaştırdı ve o anda gözleri kocaman oluverdi. 7 yıl önce bir helikopterin yanında çektiği fotoğrafın ta kendisiydi. Duvarına asmış, “Büyüyünce pilot olacağım.” demişti gururla. Şimdi ise fotoğraf elinde eriyordu sanki.

Zihni tüm bu düşüncelerle sarsılırken derenin ilerisindeki mavilik dikkatini çekti. İncelen sular maviye kavuşuyor ve mavi üzerinde beyaz desenler köpük gibi parılıyordu. Yorgun adımları savururken elindeki geminin eriyen parçaları ona eşlik ediyordu. Maviliğe iyice yaklaşınca bunun bir deniz, üzerindeki beyazlığın ise binlerce kağıt gemi olduğunu görünce dizleri titremeye başladı. Elleriyle dizlerini tutmak için başını aşağı çevirince denize kavuşama-

dan devrilmiş onlarca gemiyi ayaklarıyla ezdiğini fark etti. Birkaçını avcuna alınca onların da üzerinde isimler ve birbirinden ilginç fotoğraflar olduğunu gördü. Ve hepsi anlaşmışçasına eriyip kayboldu parmak aralarından.

Omzuna dokunan nasırlı ellerin sarsıntısıyla uyandı ya da uyandığını sanıyordu. Bunların hepsi sadece rüya mıydı? Gördüklerini zihninde canlandırmaya çalışıyordu. Yüzüne gülümseyen ve ipek gibi sesiyle “Kahvaltı hazır.” diyen annesinin gözlerindeki parlıtyı yudumlayınca rüyada olmadığına ikna oldu. Başucundaki suyu hızlıca içerken annesine hayal denizinden ve oraya ulaşamayan kağıt gemisinden bahsetti. Nefes nefese konuşması annesini gülümsetti. Elinden tutup bahçedeki merdiveni odasına taşımaya ikna etti. Merdivenin basamaklarını çıkarırken yüreği deniz kenarındaki gibi hızla çarpmaya başladı. Çatının köşesindeki ahşap plakayı yavaşça çıkardı, içerisinden tozlu bir defteri narince aldı, basamakları hızlıca indi. Annesinin dizlerinin dibine otururken “İlkokuldayken tuttuğum günlüğüm.” deyiverdi. Sayfaları okumadan geçerken ortalara doğru o fotoğrafı buldu. Artık eskisi kadar gözleri-

nin parlamadığını, yüzünün gülmediğini fotoğrafa bakınca gördüğü küçük kızın neşesinden hissedebiliyordu. Arkasını çevirdi. Masmavi mürekkeple daha dün yazılmış gibi duran kelimelerin üzerinde parmaklarını dolaştırarak okudu:

“Hayal deryası ebedidir, mesele oraya ulaşabilmekte...”

Feride'nin yüreğinde sönmeye başlayan alev coşkun seller gibi taşmaya başladı. Fotoğrafa tatlı bir buse kondurduktan sonra başucuna koydu. Derin bir iç çekişten ve gözlerini kapadıktan sonra berrak suyun aktığı dereye buldu kendini. Artık unutulmuş hayalleri yeniden hatırlamanın, dalgalara göğüs gerecek kağıttan gemiler yapmanın vaktiydi.

Ve ardından gökten bembeyaz üç kağıt düştü.

Biri, yeniden gemi yapma hayalini tüm benliğinde hisseden Feride'ye,

Diğeri, hayal kurmaktan vazgeçmesin diye tüm hayalperestlere...

Sonuncusu da temiz sayfa açmak isteyen umutperestlere...

ÇAMLICA'NIN ÜÇ GÜLÜ

Mütarekenin ilk yılında Neriman 21, Perihan 19, Ümran da 17 yaşındaydı. Neriman ve Perihan İngilizce, Ümran Fransızca biliyordu. İyi eğitim almışlardı ve üstelik zeki genç kızlardı.

Bu üç kız kardeşin isimlerini daha önce hiç duymadıysanız 30 Ağustos'u anlamamız, önemini kavramamız çok zor. Sürecin nasıl ince ince işlendiğini, nasıl her adımın özenle planlandığını 30 Ağustos'ta zafere giden yolda taşların nasıl yıllar boyunca yurtsever kadınların, erkeklerin ve fakat özellikle kadınların fedakâr çabaları ile döşendiğini de anlayamazsınız. İki ordunun karşı karşıya geldiği birinin galip gelip ülkeyi yok olmaktan kurtardığı 22 gün 22 gece süren bir meydan savaşı değildir sadece 30 Ağustos. Onurlu, gururlu yurt sever Anadolu kadının varoluş mücadelesidir. Bu üç kız kardeş mensup oldukları ailenin ebeveynleri gibi sefahat dolu olan

Sultanın kayığına binmek yerine, Milli Mücadelenin çetin yollarında yürümeyi seçmişler. Topyekûn bir savaşın kazanılması için istihbarat hayati önem taşıyor. Hele ki büyük kesimi işgal edilmiş, orduları dağıtılmış, cephanesine el koyulmuş bir ulusun verdiği kurtuluş mücadelesinde daha da önem arz eder. Çevrelerinde ve ahalide hain, işbirlikçi, namussuz olarak bellenmeyi göze almışlar. Kuvayı Milliye için, çok önemli gizli bilgilere ulaşarak büyük faydalar sağlamışlar. Ajan deyince akıllarına sadece James Bond gelenler, bu üç Türk genç kızının faaliyetlerini yaşam öykülerini bilmiyorlarsa büyük ayıp ederler. 30 Ağustos'a giden yolda Nene Hatunlar, Kara Fatmalar, Halide Edipler, Şerife Bacılar, Çete Ayşelerin çok büyük emekleri fedakarlıkları vardır. Türk Kadınına haklarını Milli Mücadelenin Başkomutanı, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu olan Atatürk

1934 yılında verdi zannediyorsanız çok yanılırsınız. O sadece hak edenlere haklarını teslim etti. Onlar Türk Kadının haklarını Anzavur ayaklanmasında, İnönü'de, Sakarya'da, Dumlupınar'da, İnebolu'dan Ankara'ya yekpare meşeden tekerlekleriyle cephaneye çeken kağınların hartuçlarında, cephe gerisinde, istihbarat örgütlerinde ve dahi mücadelenin her alanında bileklerinin gücü, keskin zekâları ve elbette mangal gibi yürekleri ile kazanmışlardır. Şimdi bir grup insan bütün bu yaşananlardan habersiz ya da bile isteye İstanbul Sözleşmesi'nin iptalini istiyor. Bu sözleşme ile siz Türk Kadınına birtakım haklar bahşedenler değilsiniz ki bu hakları geri alabilirsiniz. Onlar bu hakları ateşten günlerde ateşten gömleği tereddütsüz giyerek kazandılar. Geri almak için bir kere insanda en az onların ki kadar büyük yürek olması lazım.

Neriman, Perihan ve Ümran kardeşlerin isimlerini ilk kez duyanlar Türk Sanat Müziğinin ünlü bestecisi Yesâri Asım Ersoy'un Nihavent Şarkısı "Biz Çamlıca'nın Üç Gülü" eserini mutlaka duymuşlardır. Bu eser onlar için bestelenmiştir. Eserin güftesi de onların görünürdeki yaşamlarının sahteliği gibidir. Bu kahraman üç kız kardeşin yaşam öykülerini merak edenler için Hıfzı Topuz'un "Millî Mücadelede Çamlıca'nın Üç Gülü" kitabını okumalarını şiddetle tavsiye ederim. Vatan tüm bu isimsiz kadın kahramanlarımıza minnettardır. Peki şimdi 30 Ağustos sizler için ne anlam ifade ediyor. Zafer Bayramınız kutlu olsun. Tepkisiz kalmayın, sağlıklı kalın.

MİZAH DERGİSİ

Gereksiz taramalardan hep kaçınmışımdır. Sık okuduğum şeydi çünkü dergide. Tarama neydi, gereklisi gereksizi nasıl olurdu bilmiyordum ama anladığım kadarıyla her şeyde olduğu gibi bunun da fazlası iyi bir şey değildi. Okuma yazma öğrendiğimden beri her hafta hiç aksatmadan mizah dergisi okudum, hala okuyorum. Yaşım ancak Gırgır'a yettiği için öncesi yok tabi bende. Arka iç sayfada amatör çizerleri yorumlayan Oğuz Aral hemen hepsine her hafta aynı şeyi söylerdi. Merak ettiğim, nedense birisi de çıkıp sonraki haftalarda gereksiz taramalardan kaçınmazdı. Sanırım, insan iyi bildiğini sandığı konularda nerede duracağını kimi zaman bilemeye-biliyor.

Mizah dergisi ve çizgi romanların bazı ebeveynler tarafından neden hoş karşılanmadığını hiç anlamadım. Dergilerdeki küfürlü konuşma balonlarının rahatsız ettiğini duyarım genelde. Ama ben küfür bilmekle, küfür etmenin iki ayrı terbiye konusu olduğunu düşünüyorum. Mizah dergisi dışında Tek-sas, Tommiks ve baltalı ilah Zagor'un da hastasıyım. Elimden düşürmezdim. Çoğunu okumuşumdur. Hatta bunların yanında biraz daha naif kaçacak olan Doğan Kardeş'teki çizgi romanları, karikatürleri de

okudum. Yıllarca, taşındığımız yerlere kolilerce eski dergi ve çizgi roman da taşıdım. Sonucunda eğitim ve kültür hayatım ile ahlakımı yoldan çıkarıcı bir olay gelmedi başıma. Üniversite de okudum, iş gücü sahibi de oldum. Bana kattıkları ise karakterimde saklıdır. Hangileri bunlardan, hangileri doğuştan söylemem zor. Dedim ya okuma yazma öğrendiğimden beri okurum. Okumadığım bir hafta olmadı hiç. Hatta 12 Eylül darbesi olduğunda ilkokul ikinci sınıfa başlayacaktım. Gırgır pazar günü çıkıyordu da gidip alabilir miyiz acaba diye düşünüyordum içimden. Hani derler ya "köy yanar, deli taranır". Pandeminin Türkiye'deki ilk günlerinde de nasıl çıkıp alacağımı düşünürken yardımına sanal dergi aboneliği yetiştirdi de yine geri kalmadım dergimden.

Efsanevi mizah dergisi Gırgır yayın hayatına bir gazetenin iç sayfalarında Oğuz Aral tarafından hazırlanan bir köşe olarak başlamış ve ilk sayısını 26 Ağustos 1972'de gazetenin ücretsiz eki olarak çıkarmıştı. Sloganını hayal meyal hatırlıyordum ama sanal ortamda yaptığım bir araştırma bana yardımcı oldu: "Geçim derdini, can sıkıntısını, aşk yarasını, karı-koca kavgasını şipşak keser. Her derde devadır, gırgır da gırgır." 1973'te ise Haldun Simavi'nin

desteğiyle bağımsız bir dergi olmuş her geçen gün artan tirajı 80'lerin başında 500 bine kadar çıkmıştı. Günümüzde en büyük gazetelerin bile tirajlarının 200 bine ulaşmadığını düşünürsek o dönemlerden benim gibi pek çok kişinin olduğunu ve mizah dergisi okumanın yaygın olduğunu söyleyebilirim. Kuşkusuz sanal ortam ve teknolojinin de günümüz tirajları üzerindeki etkisi yadsınamaz.

Gırgır, dönemin çizerleri için bir okuldu. Çizerler “mezun” olup farklı dergiler çıkartmaya başlayınca dergi sayısı ile birlikte rekabet arttı. Ortak tiraj hepsi arasında paylaşılmaya başlandı. Hıbrır, Fırt, Limon, Pişmiş Kelle aynı çizerler tarafından sırayla piyasaya çıktı. Çizerlerini ve okurlarını hatta 80'lerin sonunda kurucusu Oğuz Aralı bile kaybeden (kaybetme derken dergiden ayrılma anlamında söylüyorum) Gırgır yayın hayatına farklı bir dergi olarak bir süre daha devam etti ama o eski Gırgır seviyesine ulaşamadı bir daha.

Uzun yıllar boyunca mizah dergileri haftalık gazetem oldu benim. Tüm haftanın olaylarını böylece takip edebiliyor, seçim zamanlarında en çok karikatürü çıkanın seçimin galibi olacağını bile sezebiliyordum. Çünkü üzerine en çok espri yapılanlar, halkın

en çok konuştuğu ve takip etmekten hoşlandığı, merak ettiği kişiler oluyordu. Halk karikatürlerde gördükçe aday lidere aşına oluyordu. Kuşkusuz aşinalığın aleyhe sonuçlanma ihtimali de her zaman vardı.

Ayrıca mizah dergisi kardeşliği gibi bir şey de var. Aynı dergiyi okuyanlar yolda, otobüste birbirlerini görünce aynı takımın taraftarı gibi içlerinde bir sempati oluşuyor. Aynı kitabı aynı anda okumak gibi içlerinde “şu an seninle aynı düşünme kanalındayım” duygusu beliriyor. Farklı dergileri okuyanlar tıpkı benim eski karşı komşumla yaptığım gibi dergileri değiş tokuş yapma fırsatı bulurlarsa çift dergi okumanın keyfini yaşıyorlar ama için için yine dergi fanatikliği yapıp kendi satın aldıklarına kendilerini hep daha yakın hissediyorlar.

Mizaha yakın duran insanların sosyal hayatlarında başarılı olduklarını gördüm ben. Espri yapabilmenin de kıvrak bir zeka ürünü olduğuna inanırım. Tek satır kitap okumadan tüm okuma alışkanlığının çizgi roman ve mizah dergileri olmasını desteklemiyorum kuşkusuz ama bunların genel okuma alışkanlığına olumlu katkısı olduğunu düşünüyorum.

KENDİMİ DÖNÜŞTÜRÜYORUM

Merhaba Can Dostlar,
Kendimi Dönüştürüyorum serisinin üçüncü yazısıyla sizlerle paylaşmak istediklerime devam ediyorum. Yaz mevsiminde olmamız nedeniyle ruhumun fıkrdağından mıdır bilmem bu haftaki yazımın konusunu yaşam yolunda yürürken kısa molalar vermek ve seyahat etmek oluşturuyor.

Kısa Molalar...

Hayatımızı idame ettirebilmek, kazanç sağlamak ya da hedeflerimize ulaşmak için sürekli bir koşuşturma halindeyiz. Bazen bu döngüye öyle bir kaptırıyoruz ki görmez hale geliyoruz kendimizi, sevdiklerimizi, etrafımızdakileri, olan biteni. Öğrendim ki yıl içerisinde kısa tatiller ya da hafta sonları farklı aktiviteler yaparak küçük molalar vermeli insan yenilemeli kendini, görür hale gelmeli yeniden.

Tebdil-i mekanda ferahlık vardır.

Yaşamımın şu ana kadarki bölümünü gözden geçirdiğimde seyahat etmenin, yeni yerler görmenin, yeni kültürler tanımanın bana çok büyük katkıları olduğunu, hatta ve hatta hayatıma dair aldığım

önemli kararlarda bu yolculukların çok etkili olduğunu fark ettim. Fark ettim ki gidiş öncesi yaşanan telaş ve sabırsızlık beni çok heyecanlandırıyor, yola çıktığım an itibariyle yaşadığım coşku adeta ruhumu tazeliyor. Ya seyahat boyunca göreceklerimin, öğreneceklerimin hevesi. Anladım ki gerçekten tebdil-i mekânda ferahlık varmış.

Çok gezen mi bilir çok okuyan mı?

Bence her ikisi de gerekli. Tıpkı teori ile pratiğin bir arada olması, bir bütünü oluşturması gibi. Şöyle bir düşünün: Sürekli okuyorsunuz ama okuyacaklarınızı gördüğünüz, değerlendirdiğiniz bir alan yok. Ya da sürekli geziyorsunuz ancak bir öngörünüz, gezerken nelere dikkat etmeniz gerektiğine yönelik fikir oluşturacak bir alt yapınız yok. Yıllar önce yüksek lisansımı yaparken bir arkadaşım bana "Deniz, sürekli okuyorsun ne zaman yaşayacaksın?" diye sorduğunda garipsemişim, başka ne yapabilirim ki diye düşünmüştüm. Şimdi öğrendim ki okumadan gezmenin, yaşamadan; yaşamadan, gezmeden de okumanın tek başına faydası yeterli değil. Hem okumalı hem de sahada olmalı.

Reklam vermek ister misiniz?

2017'den itibaren faaliyetlerimize başladığımız zamandan bu yana geçen sürede bir çok gönüllü iş yapmış bulunmaktayız ve hedefimiz daima hep daha fazla insana ulaşmak olmuştur. Belirli bir noktadan sonra artık daha fazla insana ulaşmak maliyet gerektirmekte ve gelir kaynağına ihtiyacımız bulunmakta. Bu yüzden dolayı Web sitemizin hosting domain masrafları, Instagram, Facebook ve daha farklı platformlardaki Fikirperest Dergi, Geleceğimiz Kitapta ve Bir Ömür Bir Hikaye projelerinin tanıtım masraflarını karşılamakta güçlük çekmemiz, reklam ve sponsor arayışları içerisine girmemize sebep olmaktadır. Bizlere destek olmak isterseniz reklam, sponsorluk, iş birliği yapabilir ve bizlere destek olabilirsiniz. Bu süreçte amacımız her gün yeni bilgilerle çok daha fazla insana fayda sağlayabilmek ve farkındalık kazandırmaktır...

FİKİRPEREST

MUCİZE NEDİR ANNECİĞİM?

“Ali, küçük kardeşi Mehmet hakkında anne ve babasının konuşmalarını duyduğu zaman yalnızca sekiz yaşındaydı. Kardeşi çok hastaydı ve onu kurtarabilmek için ellerinden ne gelirse yapıyorlardı. Mehmet’in kurtuluşu bir ameliyata bağlıydı fakat ameliyat çok pahalıydı. Bunu ödeyebilmeleri mümkün değildi. Babasının umutsuz bir biçimde annesine şöyle fısıldadığını duydu Ali : “Yalnızca bir mucize Mehmet’i kurtarabilir”. Bu sözleri duyar duymaz odasına gitti ve kumbarasındaki bütün bozuk paraları cebine doldurdu. Eve en yakın eczaneye gidip müşterilerin bitmesini beklemeye başladı. Fakat eczane çok kalabalıktı. Eczacı bir boşlukta bu küçük beyin ne istediğini sordu. Ali “ bir mucize istiyorum” dedi usulca. Eczacı “anlamadım” dedi. Ali tekrarladı “kardeşim çok hasta ameliyat olması gerekiyormuş bunun için çok para lazım olmuş ama bir mucize olursa iyileşecekmiş. Bir mucize almaya

geldim merak etmeyin param var ne kadar isterseniz veririm”. Eczacı bunun mümkün olmadığını söyledi. O sırada yanlarında konuşmayı dinleyen iyi giyimli bir bey vardı. Ali’ye doğru eğilerek ne kadar paran var diye sordu. Ali bütün bozuklukları cebinden çıkararak gösterdi. İyi giyimli bey “bu harika kardeşine gereken mucize için bu para yeterli, hadi şimdi beni evinize götür” dedi. Ali bu iyi niyetli beyin ülkenin en ünlü cerrahı olduğunu bilmeden ailesinin yanına götürdü. Evde bir mutluluk yaşandı o gece. Hiç vakit kaybetmeden kardeşinin ameliyatı yapıldı herkes çok neşeliydi. Bir ara annesi babasına sordu: “merak ediyorum bu ameliyatın maliyeti ne kadardır” diye. Aslında Ali biliyordu tam tamına kumbarasındaki bozukluklar kadar...”
Geçenlerde kızım yanıma gelerek sordu: “Anne neden hep mucizeler eskiden yaşanmış, neden şimdi hiç yaşanmıyor. Eskiden ateş suya dönüşmüş şimdi

neden olmuyor.” Kısa bir sessizlikten sonra biraz mucizenin anlamından bahsettim . Mucizenin sihir gibi bir şey olmadığını aslında iyi düşünürsek hayatımızın her anında mucizenin olduğunu anlattım ona. Sonra bu hikayeyi okuttum gözleri dolu dolu oldu. “Haydi şimdi birlikte bulalım hayatımızdaki mucizeleri. Mesela sen bir mucizesin” dedim. Gözlerini açmış hafif kıkırdayarak “saçmalama anne ben nasıl mucizeyim ben benim işte” dedi. Bende bebeğin anne karnında ilk oluşumundan doğuma kadar ki geçirdiği süreci, anne karnında beslenme şeklini, organların hangi aylarda oluştuğunu iki elimizdeki parmakların boylarının orantısını, parmak izimizin mucizevi bir şekilde dünyadaki başka kimsenin parmak izine benzemediğini, yaralarımızın iyileşip eski haline nasıl döndüğünü anlattım. Bunların hiçbirinin insan eliyle veya teknolojiyle olamayacağını söyledim. Sonra doğa olaylarından konuştuk.

Buluttan nasıl yağmur oluştuğunu hatta yağarken suyun neden komple gökten boşalmadığını damla damla yağdığını, kış aylarında aynı buluttan karın yeryüzüne birbirine değmeden nasıl bembeyaz bir örtü oluşturduğunu konuştuk. Ufacık sert bir tohumun su ve toprakla buluşmasıyla yumuşak ve renge renk çiçeklere dönüşümünü, her ağaçtan tamamen ayrı renk ve lezzette meyvelerin oluşumunun nasıl olduğunu yorumlamaya çalıştık. Hepsinin bilimsel bir açıklaması var elbette. Ama bilim yapmak için gereken beynimiz ve düşüncelerimiz mucize değil de ne? Kızımla konuşurken aslında hayatımızın her anının mucizelerle dolu olduğunu fark ettim. Ama çoğu, hayatımızın her anında olduğu için sıradanlaşmış. Şöyle oturup düşündüm de mucizelere sarılı yaşıyoruz aslında. Hayatınızdaki mucizeleri hissederek yaşayacağınız bir ömür dilerim. Sağlıkla.....

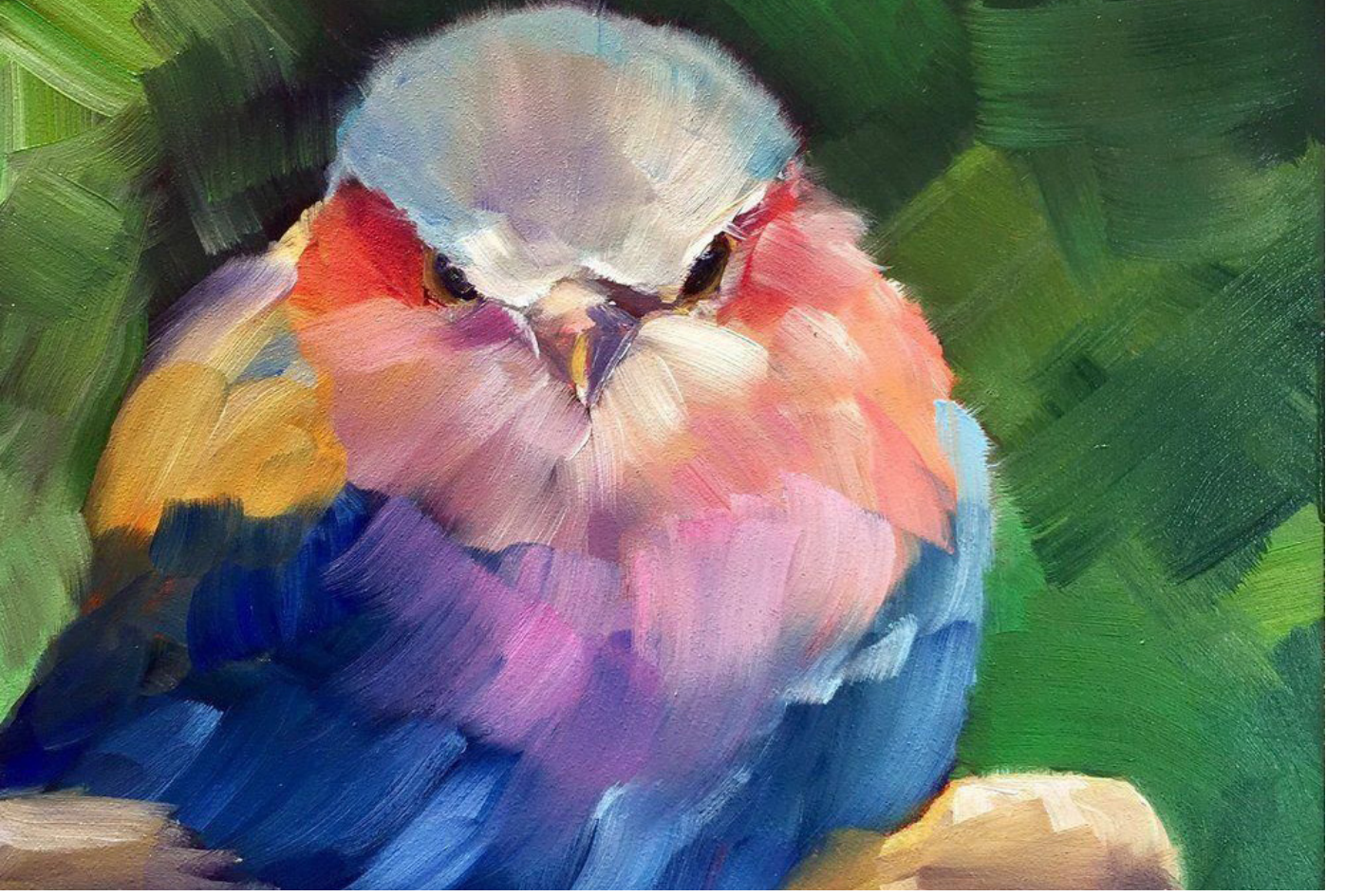
BÜYÜK RESMİ GÖRMEK

Her ülke, her kurum, her şirket, her organizasyon, her takım, ve aile bir resme benzer. Kimisi büyük, kimisi küçük. Mavi, pembe, beyaz, siyah ve diğer renklerin bir araya geldiği güzel bir resim. Bütünü gören için ahenkli, göz alıcı bir renk cümbüşü olsa da; resim içindeki renkler için durum aynı olmaz her zaman. Kimisi mavidir insanların ve çevresinde sadece mavilikleri görür. Kimisi pembe dir mesela, etrafındakiler de pembe diğerlerinden bir haber hayatı hep toz pembe zanneder. Bazıları ise siyahtır; sağı siyah, solu siyah, önü ardı hep siyah. En zoru da siyahların işi. Ne pembeyi bilir hayatta ne de maviyi. Halbuki birisi ona büyük resmi ve o resimdeki yerini bir kez gösterebilse resme anlam katanın yani göz bebeğinin o olduğunu bir bilse, daha bir pırıl pırıl parlar o resimde. Belki de liderlerin, yöneticilerin güzel bir resim çizdikten sonraki en önemli vazifesi resimdeki renklere resmin bütünü gösterip pırıl pırıl parlamaya ikna etmektir.

Tıpkı zorlu işgal yıllarında olduğu gibi... O yıllarda insanlara büyük resmi gösteren anlamı derin bir söz yükseldi Amasya'dan. " Milletın kaderini yine milletin azim ve kararı belirleyecektir ". Bu söz öyle tesir etti ki insanlara yurdun dört bir yanında umutsuzca çare arayanlara umut oldu. Bu duyguyla Sivas'a hareket etti milletin temsilcileri ve gözü pek fedailer.

Kongrede manda tartışmaları esnasında tıbbiyelileri temsilen İstanbul'dan gelen Tefvik Bey söz aldı ve Atatürk'e hitaben " Paşam üyesi bulunduğum tıbbiyeliler beni buraya istiklal davamızı başarma yolundaki mesaiye katılmak üzere gönderdiler. Mandayı kabul edemem. Eğer edecek olanlar varsa bunlar her kim olursa olsunlar şiddetle reddeder ve kınarız farzı mahal manda fikrini siz kabul ederseniz sizi de reddeder Mustafa Kemal'i vatan kurtarıcısı değil vatan batıcısı olarak adlandırır ve lanetleriz." demiştir. Tıbbiyeli Hikmet'in bu sözleri üzerine Atatürk söz alarak; "Arkadaşlar gençliğe bakın Türk milli bünyesindeki asil kan ifadesine dikkat edin. Gençler! Vatanın bütün ümit ve ikbal'i size, genç nesillerin anlayış ve enerjisine bağlanmıştır. " diyerek Hikmet Bey'e dönmüş ve " Evlat müsterih ol. Gençlikle iftihar ediyorum ve gençliğe güveniyorum. Biz azınlıkta kalsak da mandayı kabul etmeyeceğiz parolamız tektir ve değişmeyecektir Ya istiklal ya ölüm.

Hiç bu kadar net olmamıştı büyük resim. Hürriyet ve istiklalin parolası apaçık önlerindeydi artık. Bu şuurla, yok canı ile hareket etti yorgun millet ve diri diri üzerine atılan toprağı silkelenmeye başladı. Türk teslim olmayacaktı. Günden güne direnişinin ayağı kalktığını gören düşman var gücüyle yüklenildi. Askerimiz Sakarya'nın ardına çekildi. Bilinen savaş taktikleri durduramamıştı bu canavar istila-

nın ilerleyişini. Düşman kendinden emindi kırmıştı istiklal düşüncesini. İşte tam da o an söylendi "hattı müdafaa yoktur sathı müdafaa vardır o sathı bütün vatandır" sözü. Bu kez büyük resmi gören askerdi. Hat düzeninde savaşılan yıllardı alışlagelmemiş bir emirdi ama büyük resim bir kez daha çok netti. Düşman yüklendi tekrar ve tekrar tam cephe yarıldı derken biraz çekilip tekrar çarpıştığını gördüler mehmetlerin. Bir daha, bir daha yüklendiler söküp atmak için ama adeta kök salmıştı mehmetçik vatan toprağına. Düşmanın Önünden ardından sağından solundan tekrar tekrar çıkıp canıyla kaniyle mücadele ediyordu. Sonunda takati kesildi düşmanın. Böyle bir taktik görülmemişti. Çekildi taa Afyon hattına. Kahraman orduda hazırlıklar başladı. Tam bir yıl geçmişti ve geçen 1 yılda ordu Yunan ordusunun sayısına ulaştı. Bu sırada düşman boş durmuyor birbiri ardından savunma mevzileri hazırlıyordu. Askeri kaidelere göre taarruz edenin başarılı olması için savunma yapana göre 3 misli kuvvete sahip olması gerekir. Gazi ordu ise 1 yılda ancak düşmanın sayısına ulaşabilmişti. Peki ya geriye kalan fark ne ile kapatılacaktı? Mükemmel planlama ve kalpten icra ile... 26 Ağustos sabahı birlikler taarruz için yerlerini almış eller tetikte düşmanı yurdun sinelerinden söküp atmak için sabırsızlıkla bekliyorlardı. Nihayet beklenen emir geldi. Önce Türk topçusu konuştu. Düşma-

nın tahkimatını alt üst ediyor, mevzideki askerlerine buraya neden geldiniz dercesine hesap soruyordu. Ardından mehmetçik de dahil oldu. Yapılan taarruzlarla birbiri ardına düştü düşman cepheleri. Bir yılda hazırladıkları tahkimatlar bir saatte aşılmıştı ve o emir geldi; "Ordular ilk hedefiniz Akdeniz ileri" bir kez daha aynı ses büyük resmi göstermişti. Durmadan, dinlenmeden, yırtılmış çarıkların içinde kanayan ayaklarına aldırış etmeden taarruz ettiler. Dursalardı düşman'da duracaktı, belki de bir daha hareket etmemek üzere.

Sonunda o güzel resim çıkmıştı ortaya. Zafer Türk'ündü. Winston Churchill o günleri şöyle anlatır; "Mustafa Kemal kaderin adamı savaşçı bir prensin tüm niteliklerine sahip olduğu gibi artık iktidara da sahiptir... Hayallerle uyutulsa, cinayetlerle lekelenirse, kötü yönetimle çürüse, uzun yıkıcı savaşlarla parçalansa da Türk hâla yaşıyordu"

Şimdi duyar gibiyim birilerinin keşke biz de büyük resmi görebilsek ve ahenkli bir gelecek ortaya koyabilsek dediğini. O zaman derginin başındaki hitabına bir kez daha bakalım Ata'nın hani sonu "muhtaç olduğun kudret damarlarındaki asil kanda mevcuttur" diye biten... Sizce de büyük resim çok net değil mi?

DİYE BİLMEK VE DİYE BİLMEK

Hepimiz hayata tek başına geldik, annelerimizden 'bile' ayrılarak. Çok sevdiğimiz kim varsa kendimizi onunla daima bir bütün saymak istesek de, doğduğumuz andan itibaren kuralımız böyle; tek kişilik.

Görünmez yolları var dünyanın, ayrı ayrı milyarlarca yol. Her biri başka bir insana ait ve sadece o insanlar isterse o yollar bir yerden kesişip iki şeritli hale gelerek başka birine yer açabilir, iki yol da bunu isterse..

Sanıyorsunuz ki rüzgar eser; istediğim her yola uçarım, yolu da yıkarım, gidenin önünü de keserim, gerekirse yolundan ederim. Sanıyorsunuz ki son verebilirim, katledebilirim.

Umrumuzda olan ne eski zamanlarda neyin nasıl olduğu ne de sizin aklınıza yatanların kaç model olduğu. Eminim siz öyle gördünüz, öyle diye bildiniz. Her şeyi bildiniz de bir yanlışla yanlış diyemediniz.

Sizden vazgeçemez diye bildiniz, vazgeçti, katlettiniz.

Siz 'vardır o işte bir şey' diye bildiniz, kanlar soğudu, seyrettiniz.

Siz 'sabret, biz de çektik' diyebildiniz, silahlar çektiler, vardır yanlış dediniz.

Hadi siz çok şey diyebildiniz de, peki ya diyemeyen sessiz kullardan ne istediniz ?

Aman arabam kirlenmesin ! İple bağlayalım, o koşar. Ya koşamazsa...demediniz. Biz yazıp çizerken titriyor ellerimiz, daha nicelerini anmaya bile el vermezken bizim 'vicdan' dediğimiz, siz ellerinizi

canı ettiniz. Son verdiğiniz canlar ardından, anca yalandan "pişmanım" diyebildiniz.

Diyemeyenlere uzattığınız eller kırılmadı da, öyle bir yerdeyiz ki şimdi, nice Leyla bebeğin sayabildiği sayı kadar 'insan' diyebildiklerimiz.

Peki ya biz ne diye bildik ya da ne diyebildik ? Biz ancak 'insan olmak' eyleminin bir ayrıcalık, bir iltifat haline gelmesini izledik.

Erkek ya da kadın fark etmez tüm 'insan olan' güzel dostlarımız, birini çok sevebilirsiniz, hatta belki onsuza yaşayamam bile diyebilirsiniz ama umarım yolunuza zarar veren, siz yürürken yolunuzu kesen, hatta yanınızda yürümesine izin verdiğinizde de size o yolu zehir eden hiç kimseyi 'sevgi' adı altında hayatınızda tutma acizliğine düşmezsiniz. Umarım attığınız her adımın seçimini de sonucunu da 'sadece kendiniz' belirlersiniz. Aynı şekilde birinden nefret ettiğinizde de o nefretin kimsenin acısı olmasına izin vermezsiniz.

Ne kadar sevseniz de bazen kendinize söz geçirmeyi bilin. Kimsenin yoluna yön vermeyi denemeyin ve kimsenin sizin yolunuza yön vermesine izin vermeyin. Kalbinizin yapamam dediği vedaları, gerektiğinde çekinmeden edebilin ve tabii ki bunu yapabileceğinizi de daima bilin.

Tüm karanlıklara inat, tüm aydınlıklar sizinle olsun. Sevgilerimle.

RASTGELE YALNIZLIK KULÜBÜ

Sessiz bir geceden yeniden merhaba sevgili yalnız. Bu ay şu soruyu çok düşündüm kafamda. Ölmek üzeresin ve yanında olabilecek çok az sayıda insan var. Kimi seçerdin? Peki ya neden onu seçerdin? Soruların cevaplardan daha kolay olduğu bir aydan Fikirperest Dergi'nin 1.yılından bütün yalnızlara merhaba demek istiyorum.

1 yıl sonra neden kendimizle yüzleştiğimiz bu kulübün adının Rastgele Yalnızlık Kulübü olduğunu açıklamak istedim. Bir gün deniz kenarında yürürken bir sergi denk geldi ve o sergide bulunan fotoğraflardan bir tanesinin adıydı aslında. Ardından bunu düşünerek yürümeye başladım ve dönüp onu yeniden görmek istediğimde ise onu yerinde bulamadım. Aslında tam da hayat gibiydi. Dönüp görmek istediğin onca şey olsa da. Ne onlar yerinde olabiliyor ne de sen onları görmeye gidebiliyorsun.

İşte böyle başladı bizim yolculuğumuz. Ne zaman ya da nerede bitecek gerçekten bilmiyorum. Sonuçta bunun da elbet bir sonu olacak öyle değil mi? Hayat gibi bir son.

Hayatım boyunca insanlara kalbimden geçenleri söylemeyi tercih ettim. Çünkü öldüğünde kalbimde söylenmedik bir şey olmasın istedim. Lakin bu yüzden hayatımdan çok insan gitti. Burada ise kalbimin derinliklerinde çalan notaları yazıya dökmeye çalıştım.

Şimdi sesinizi duyar gibiyim. Soru sordun sonra ne anlatıyorsun bize der gibisiniz sanki. Ben kimseyi istemezdim yanımda. Yalnız başıma çekip gitmek ve kimseyide üzmemek isterdim. Bilmiyorum belki de şu an böyle istiyorum. 13 sayı boyunca hep karamsar konuştuk. Nedenini inanın bana ben de bilmiyorum.

Sanırım ben de isterdim güzel şeylerden bahsetmeyi. Mesela sevgiden bahsetmeyi. Gerçi her şeyin olduğu gibi onun da bir sonu varsa güzel diye bir şey olabilir mi bu açıdan. Bilemiyorum.

1.yılıımızın son kelimelerinde herkese teşekkür etmek istiyorum. Özellikle de kalbime dokunan insanlara. Çünkü bu yazıları onlar sayesinde yazdım. Bazen bir bakış bazense bir söz sayesinde.

Eğer sevdiğiniz insanlar yanınızdaysa gidin ve onlara geç olmadan onu sevdiğinizi söyleyin. Sonunda eksik bile kalsanız. Bunu bilmek en çok onun hakkı olmalı.

Bu aylık bu kadar sevgili yalnız. Bakalım gelecek ay sizlere yeniden misafir olabilecek miyim. Kendinize iyi bakın. Sağlık ve sevgiyle kalın...

Reklam vermek ister misiniz?

2017'den itibaren faaliyetlerimize başladığımız zamandan bu yana geçen sürede bir çok gönüllü iş yapmış bulunmaktayız ve hedefimiz daima hep daha fazla insana ulaşmak olmuştur. Belirli bir noktadan sonra artık daha fazla insana ulaşmak maliyet gerektirmekte ve gelir kaynağına ihtiyacımız bulunmakta. Bu yüzden dolayı Web sitemizin hosting domain masrafları, Instagram, Facebook ve daha farklı platformlardaki Fikirperest Dergi, Geleceğimiz Kitapta ve Bir Ömür Bir Hikaye projelerinin tanıtım masraflarını karşılamakta güçlük çekmemiz, reklam ve sponsor arayışları içerisine girmemize sebep olmaktadır. Bizlere destek olmak isterseniz reklam, sponsorluk, iş birliği yapabilir ve bizlere destek olabilirsiniz. Bu süreçte amacımız her gün yeni bilgilerle çok daha fazla insana fayda sağlayabilmek ve farkındalık kazandırmaktır...

FİKİRPEREST

Gidilen okul sayısı: 28
Götürülen kitap sayısı: 10175
Toplanan kitap sayısı: 12117

Kasım 2017' de üniversite öğrencileri tarafından başlatılan köy okullarına kütüphane kurma projesi bugün itibariyle 25 okula ulaşmıştır. İncelemek için sosyal medya hesaplarını ziyaret edebilirsiniz.

Haklı olanı güçlü kılamadığımız için güçlü olanı haklı kılıyoruz.

Zülfü LİVANELİ

Ne yani papatyada bir yaprak daha olsa beni sevmeyecek miydin?

Sunay AKIN

Sebepsiz mutluluktur asıl mutluluk.

Haldun TANER

Her şeyden önce kendini sev, çünkü dünyadaki her şey kişisel çıkar üstüne kuruludur.

Dostoyevski

FİKİRPEREST